

MAGYARAI

4 lei

Taxa postală plătită în avans
aprobărită Dir. Gen. PTT No

ROMANIA

Hungary, Ramaszetter Robert urnak

HUNGARIA

Budapest

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 42 (1484) szám * Vasárnap, 1937 február 21

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

Meglátogatta az uralkodó az árvizsújtotta vidékeket

Calaras dunamenti város egy része viz alá került

Bucuresti. Saját tud. A király meglátogatta Manestir község határában az árvizsújtotta vidéket, amelyen a királyi birtokok is nagy károkat szenvedtek. A gátakon, amelyek a falut és a vidéket védik, hatalmas rések keletkeztek, amelyek betömésén a lakosság mellett mintegy ötszáz katona dolgozik. Az uralkodó személyesen vizsgálta felül a munkát s gyalog végigjárta a három kilométer hosszú gátat, amelynek emelésére 2800 földdel telt zsákok helyeztek el.

Calaras város mellett a Borcea patak kiöntött és elárasztással fenyegeti a várost, amelyet másfelől a Duna vize fenyeget. A kikötő és a vasművek után viz alá került a vasúti állomás és a város egy része is.

Újabb jelentések szerint a közigazgatási hatóságoknak sikerült megmenteniök azt a hetven családot, amelyet, mint jelentettük, Flamanda községnél körülvevett az ár.

Az új elzászi eset

(S. I.) — A távirati híradások nyomán már beszámoltunk s mai számunk egyéb helyén bizonyos kulisszatitkokat is közlünk arról, hogy Franciaországban Blum Leon miniszterelnök és Zay Jean közoktatásügyi miniszter intézkedései súlyos politikai bonyodalmakat támasztottak az elzászi gyermekek iskolázatása körül. Sok tanulsága miatt a kérdéssel érdemes behatóbban is foglalkoznunk. A hetenként megjelenő nagyszerű párizsi okmány- és adattár, *La Documentation Catholique* módot nyújt arra, hogy ezt hiteles törvényszövegek, levelek, és nyilatkozatok alapján tehesük meg.

Ez a legújabb „elzászi ügy” ott kezdődik, hogy a régi német törvények szerint a tankötelezettség a leányok számára a 13-ik, a fiúk számára azonban csak a 14-ik életévükkel ért véget, míg a francia rendszer a tankötelezettség határát mindkét nem számára egyformán a 13-ik életévvel állapította meg. Ez a különbség egyszerűen abból a német felfogásból eredt, hogy a leánygyermek gyorsabban fejlődik, mint a fiú, az életben pedig kevesebb ismeretre van szüksége.

Az impérium változásával ez a helyzet változatlanul megmaradt. A franciák nem nyultak hozzá a hitvallásos iskolák német rendszeréhez, mely Elzász-Lotharingiában a régi német konkordátum alapján érvényben volt. Megmaradt tehát ez a különbség is.

Az elmúlt nyáron azonban — pontosan augusztus 9-én — a népoktatást újra szabályozta a francia törvényhozás. A leglényesebb újítás az volt, hogy a tankötelezettség korhatárát *egy esztendővel* kitolták és az új egységes törvény életbeléptetését — különös tekintettel a fennálló különbségekre — a kormányra bízta.

A közoktatás kérdéséről lévén szó, a kormányt az elnök, Blum Leon és a „nemzeti nevelés” minisztere, Zay Jean jelentették együttesen, ők pedig a kérdést a következőképpen próbálták megoldani:

Rendeletet adtak ki, hogy az új törvény értelmében Elzász-Lotharingiában a leányok oktatása 14-ik, a fiúk oktatása ellenben 15-ik életévükig fog tartani. Ha azonban az elzászi ragaszkodnak ahhoz, hogy a tankötelezettség határa náluk is egységesen a gyermekek 14-ik életéve legyen, úgy erre is van mód. Nem kell egyebet tenniük, mint *lemondaniok* arról, hogy iskoláikban gyermekeik *anyanyelvét* — a németet — rendes tantárgyként tanítsák, valamint arról is, hogy iskoláikban kötelező tantárgy legyen — *a vallásoktatás*...! Mäskülönben, — mondják az elnök és a miniszter, — lehetlenség, hogy a német nyelvű gyermekek meg tudjanak felelni a tanterv követelményeinek. Nem telik az időből. Egyébként pedig, ez a különbség eddig is megvolt (!) A törvényt észszerűen csak így lehet a sajátos elzász-lotharingiai viszonyokra alkalmazni, stb. stb.

Erről a különbségtételről azonban az új, egységes törvény szövegében egyetlen szó sincsen. Hogyan is lehetne, amikor éppen az egységesítés volt az egyik főcél.

Az elzásziak a rendeletet mindenekelőtt törvénytelennek tartják és ezért végrehajtását megtagadják. Azonkívül azonban felettébb méltánytalannak is.

A Blum-Zay-féle elrendezés szerint például az elzászi fiúgyermek csak akkor kezd

Fontos minisztertanács a kormánypart elnökénél a parlament két háza elnökeinek a bevonásával

Élénk tanácskozások a képviselőházban az ellenzéki pártok vezetői és a kormány megbízottja között. — A liberális párt 150 tagja emlékiratot intézett a pártelnökhöz az erősebb rendfenntartó intézkedések végett

Bucuresti. Saját tud. A jobboldali rendező mozgalmak ügye rendkívül foglalkoztatja a kormányt, a liberális pártot és az ellenzéki pártokat. A liberális csoport emlékirata, amelyet D. Bratianunak a kérdésben benyújtottak, nagyon határozottan hangsúlyozza, hogy a felelősség a kormányt terheli, ha az események végzetes kialakulást nyernek.

A képviselőházban, ahol Juca belügyminiszter beszéde is megdölgöztetően hatott, élénk tanácskozások voltak tegnap. Az ellenzéki pártok vezetői, így Goga és Gheorghe Bratianu között s a kormány részéről Franasovici tárgyalt ebben az ügyben Armand Calinescu volt nemzeti parasztpárti belügyi alminiszterrel.

Este miniszteri értekezlet volt Tatarescu lakásán, amely alkalommal bizonyos költségvetési kérdések mellett a rendfenntartás ügyét tárgyalták.

Az ügyet komplikálja Dinu Bratianu magatartása is. A pártvezér, felbízta a neki átadott emlékirattól is, egyre keserűbben veti a kormány szemére, hogy nem örködik erőlesen a belső rend fenntartásán és nem vigyáz eléggé saját tekintélyére. A pártvezér 150 liberális képviselő támogatja magatartásában, akik az említett memorandumot aláírták.

A mai minisztertanácsból, amely D. Bratianu lakásán lesz és amelyen a kormány tagjain kívül résztvesznek a parlament két háza elnökei és a liberális párt vezetői, fontos döntéseket várnak.

ARGETOIANU MÉRSEKLŐ BESZÉDE

Bucuresti. Saját tud. A képviselőházban pénteken Argetoianu is hozzászólt a légionista temetés ügyéhez.

— Az ilyesmit, — mondotta — Angliában úgy intézik el, hogy a miniszterelnök választ a parlament tudomásul veszi. Nekünk azonban szokásunk felfújni a dolgokat. Maga az a tény, hogy a követek megjelentek a gyászszertartáson, még nem érinti a mi nemzeti méltóságunkat. Volt alkalmam beszélni az egyik

követtel és közlöm velem, hogy nem fogadta el a meghívást sem a gyászvagon fogadásához, sem az ünnepélyes felvonuláshoz. Eppen, hogy a félremagyarázásokat elkerülje, csak a tempolmi szertartásra ment el s ez valóban csak tiszteletadás. A követek mégis hibáztak, mert egyetlen út, amelyen keresztül ők meghívásokat elfogadhatnak, a külügyminisztérium, s minthogy a meghívás nem ezen az úton jött, kötelességük lett volna a külügyminisztérium véleményét kikérni. Ez tény, de ha nem engedhetjük meg idegen államoknak a mi belügyeinkbe való beavatkozását, azt sem kívánhatjuk, hogy külállamokkal való viszonyunkban komplikációk álljanak be, egyes diplomata hibája miatt. Azon a véleményen vagyok, hogy emiatt nem kell senkinek sem távoznia, legkevésbé a kormánynak, mert ezzel külföldi diplomaták cselekedetei idéznének elő nálunk kormányválságot és ez azután igazán a beavatkozás elismerését jelentené.

AZ OLASZORSZÁGI ROMÁN KÖVET CIANO GRÓF KÜLÜGYMINISZTERNÉL.

Rómából jelentik: Lugoseanu román követ pénteken megjelent Ciano külügyminiszternél és hivatalosan közölte vele a bucaresti olasz követ részvételét a spanyol nemzetiek oldalán elesett két román önkéntes gyászszertartásán. Közölte azt is, hogy a román kormány egyelőre vizsgálatot folytat az ügyben s ha majd ez a vizsgálat minden részletében befejeződik, állapíthatja meg, hogy az esetnek lesz-e és milyen következményei. Közölte azt is, hogy ezt a lépést a román kormány egyidejűleg megtette Berlinben, Tokióban és Lisszabonban is, mert ezeknek az országoknak a követei szintén résztvettek a gyászszertartáson.

Olasz politikai körökben hangoztatják, hogy az olasz és német követek részvételének nem lehet semmi rendkívüli jelentőséget tulajdonítani, mert a két kormány hivatalosan elismerte Franco kormányát és így teljes mértékben igazolható a követek részvétele a temetésen.

heti meg tanonckodását valahol, ha 15-ik életévét betöltötte és az előírt záróvizsgát letette. A tanoncidő átlag 4 esztendő. Ha ezt kitöltötte, pontosan 5 hónap múlva már vonulhat be — katonának. Elethivatásának gyakorlását tehát csak a katonai évek kitöltése után kezdheti meg, ami igen nagy hátrányt jelent a számára a többiekkel szemben. A Blum-Zay-féle reform éppen ezért nyilvánvaló gazdasági nyomás, a hitvallásos iskola feladása és a laikus tanítás bevezetése érdekében!

A *Documentation* sorra közli az elzászi lakosság ellenállásának és tiltakozásának írásos okmányait: az elzászi képviselők és szenátorok közös fellépését a rendeletek ellen (összesen 39 elzászi törvényhozó van, közülük 37 részt vesz e mozgalomban). A strassburgi kereskedelmi kamara nyomatékos feliratát a rendelkezés ellen. A francia szociális pártnak — de la Roque tüzkeresztes pártjának — népszavazási felhívását a hitvallásos iskola érdekében. S végül *Ruch* Károly strassburgi püspök körlevelét a laikus iskola ellen.

Ez az utóbbi dokumentum különösképpen tanulságos és érdekes. Tartalmáról részletesebb ismertetést is hoz a mai lapunkban hozott párizsi közlésünk. Nem egyéni körlevél ez, mely az időszzerű kérdésekről tájékoztatja híveit s a papságot, hanem lángoló vádirat, mely harcra száll a laikus iskola szellemével és védelmére kél a régi, hitvallásos tanrendszernek. Végül pedig felhívja a hívőket, hogy a Blum-Zay-féle törekvésekkel szemben éljenek minél tömegesebben a francia állampolgár felirati jogával s rendezzenek minden plébánia területén tiltakozó gyűléseket.

A püspöki körlevelet a múlt vasárnap (február 7-én) a strassburgi egyházmegye valamennyi templomában a szószékről hirdették ki. *Ruch* püspök, — különösen eleinte — nem egyszer került bizonyos ellentétbe papságával és a lakossággal, mert nem támogatta az elzászi önkormányzati törekvéseket. E körlevélnek félreérthetetlenül egyértelmű és határozott hangja bizonyosan cioslat most minden régi félreértést.

A püspöki körlevél nagy vihart támasztott s a politikai érdeklődés központjába került. Nagy francia napilapok — *Echo de Paris*, *Figaro*, *Temps* s mások — egészen, vagy részben közölték és behatóan foglalkoztak az új elzászi helyzettel, mit a Blum-Zay-féle „elrendezés” teremtett.

Ez a helyzet eléggé különös. Nagy mértékben fokozza ugyanis az elzászi lakosság izgal-

mát az a sajtóságos körülmény, hogy mind *Blum*, a miniszterelnök, mind *Zay*, a „nemzeti nevelés” (education nationale) minisztere — zsidók.

A körlevélre Blum válaszolt, hasonlóképpen nyílt levélben. Ámbár érdemben meghátrál a püspök támadása előtt és hangoztatja, hogy nem volt szándéka felvetni a hitvallásos iskoláztatás elvi jogát, a választ még sem lehet szerencsésnek nevezni. A hangja miatt.

Ezt a hangot, mely fenyegetések és vállveregetések közben az állam és az egyház (!) iránti kötelességeire figyelmezteti a püspököt, a *Neue Zürcher Zeitung* beszámolója szerint a nacionalista *Elsässer Bote* c. napilap *Blum szemtelen kezd lenni* cím alatt tárgyalja, a klerikális organum, az *Elsässer* pedig: *önhittnek és pimasz-nak* nevezi.

A népfront lapjai sem maradnak persze csendben s így nyilvánvaló, hogy az elzászi iskola-kérdés körül kitörőben van az új kultúr-harc.

A Combes-féle törvények óta azonban, úgy látszik, mégis csak nagyot fordult a világ. A hitvallásos iskolához csak közvetett módon mernek ma Franciaországban hozzányúlni. Csak kerülő úton, a formát érintetlenül hagyva megy a lényegre ez a furcsa játék, mely egy történelmi vidék népnyelvét és e nép vallását

Ma mindenki gyorsan él...

igy gyorsan is használódik el. A létért való küzdelem ma fokozott feladatok elé állítja az emberiséget és a hajszát a szervezeti sínyli meg. Legelőször is az idegrendszer és az emésztőszervek fáradságos bele a fokozott tempóba és a legkülönbözőbb gyomor-, bél-, máj-, epe- és vesemegbetegedések lépnek fel.

A világhírű amerikai „Gastro D.” az idegeken keresztül fejti ki gyógyító hatását, így a betegség okát szünteti meg és ezért a legkötőbb gyógyeredményeket érték el vele, a fenti megbetegedések esetében.

A „Gastro D.” kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, București, Calea Victoriei 124.

kisodorni akarja az iskolákból. Ámde ugyanaz a vallás egész Franciaország vallása, ami Elzászon túl is, az összes francia területeken mozgásba hozza a tömegek vallásos érzékenységét. Látnunk kell, hogy ezzel a népjelenséggel szemben a népfront kormánya s azért nem bízni a maga politikai tömegeiben s azért nem is választja a hitvallásos iskolák ellen az egyes és nyílt támadást. Ebből világosan kivehetjük, hogy ma már Franciaországban sokkal erősebb a tömegek vallásos öntudata, semmint azt általában hinni szokás.

Visszarendelték Moszkvába Rosenberget, a spanyol háború irányítására kiküldött szovjetnagykövetet

Nagy veszteségeket szenvednek a légi harcokban a spanyol vörös csapatok

Madridból jelentik: A spanyol harctérről érkező jelentések szerint a Madrid körül két napon át folyt rendkívül heves küzdelem péntek dél felé némileg ellanyhult. Délután a vörös védelmi tanács jelentést adott ki, mely szerint a helyzet nem változott és a vöröseknek sikerült megtartaniuk eddigi állásaikat.

A nemzetiek repülőgépei pénteken ismét megjelentek Madrid felett és a fővárostól délkeletre húzódó vörös vonalakat bombázták.

Bombázták a Guadalaja felé vezető utakat is. A vadász repülőgépek egészen alacsonyán szálltak és géppuskájukkal lehetetlenül tesznek minden közlekedést a vöröseknek ezen az egyetlen, megmaradt útvonalán, melyen Madrid és Spanyolország keleti részei között az összeköttetés még fenntartható.

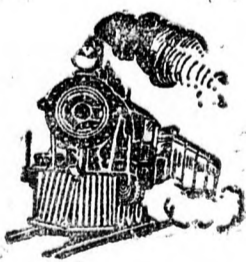
A Havas és a Reuter egybehangzó jelentése szerint a Madrid felett lefolyt légi harcban a vörösek 14 repülőgépet veszítettek. Két lelőtt orosz vadászrepülőgép a nemzetiek vonalai mögött zuhant le. A nemzeti hadsereg avillai jelentése szerint a legutóbbi 24 óra alatt a nemzetiek egyetlen repülőgépet sem veszítettek, csak egy pilóta sebesült meg könnyebben gépfegyver golyótól. Megjelentek a nemzetiek repülőgépei a spanyol-francia határvidéken is és bombákat dobtak a Lerida tartomány északi részén lévő villamos központra. Egy bomba eltalálta az épületet és súlyos károkat okozott. A vörösek légelhárító ütegei igyekeztek a támadást megelőzni, de a nemzetiek repülőgépei ennek ellenére alacsonyán leereszkedve dobták le bombáikat.

Moszkvából jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy *Rosenberg*, valenciai szovjet nagykövetet visszahívták. Utóda *Jakabson Kaitis* Leó, eddigi istambuli főkonzul lesz. *Rosenberg* visszahívását azzal magyarázzák, hogy Moszkva nincs megelégedve a spanyol polgárháború legújabb eseményeivel.

Merénylet Graziani abessziniai alkirály ellen

Rómából jelentik: Az itteni körök nagy izgalommal fogadják azt a hírt, hogy *Addis-Abebában* pénteken egy bennszülött bombamerényletet követett el *Graziani* alkirály ellen. A merénylet folytán *Graziani* könnyebben megsérült, kíséretének több tagja, köztük egy olasz tábornok és több abesszin előkelő ember súlyosabban megsérült.

A Magyar Lapok 5-ik nagy társasutazása Olaszországba

Indulás április 27-én, visszaérkezés május 5-én.

Velence 1-nap, Firenze 1-nap, Róma 3-nap.

Elszálásolás elsőrendű szállodákban és penziókban

Részvételi díj 5200 Lei

Ezen összegben bentfoglaltatik:

1. A teljes vasúti jegy, külön kocsiúton, gyorsvonaton.
2. Az összes vizumdíjak.
3. Teljes ellátás (étkezés) és elsőrendű elszálásolás Velencében, Firenzében és Rómában.

4. Budapesti menet vacsora.

5. Csomagok őrzése a velencei és firenzei állomáson, ki és bevitele Rómában.

6. Szakszerű vezetés.

Rómából külön kirándulás Nápolyba. Ennek többletköltség 1100 Leu.

A másodosztályon utazók 1650 Leu-val fizetnek többet.

Jelentkezési határidő április 10.

A részvételi díj 1/3 része, 1700 Leu, jelentkezéskor fizetendő, a többi összeg legkésőbb április 15-ig.

A feledhetetlenül ígérkező utazás román húsvét időszakában lesz, tehát mindenki könnyen kiszakíthatja magát rendes munkájából.

Stalin előtt gyanús lett a saját titkos rendőrsége is

Tömeges letartóztatások és egyéb üldözések a volgai németek ellen

Rigából jelentik: Moszkvából érkezett hírek szerint Stalin elhatározta, hogy feloszlatja a GPU-t is, mert már abban sem bízik. Stalin a jövőben csak a vörös hadsereg kiván támaszkodni. A vörös diktátor már a Kremlben sem erzi magát biztonságban és feleségével állandóan változtatja lakóhelyét.

Más hírek szerint a nagy szovjet-tisztogatási akciót most a Volga-német területekre irányították. Ezen a területen több ezer embert tartóztatnak le azzal a váddal, hogy trotszkisták, államellenesek és üzemrontók.

Itt különben is kiéleződött a helyzet, mert a szovjet kormányzat az utóbbi időben kirgizeket és tatárokat telepített le azzal, hogy ezek megbízhatóbbak, mint a volga-németek. E miatt napirenden vannak az összetűzések a terület őslakói és az újonnan odatelepítettek között.

ELIDA SHAMPOO SPECIAL

Brunetaflor: sötét hajhoz
Kamilloflor: szőke hajhoz

Ragyogó fényt és csillogást ad a hajnak.

ELIDA

A belügyminiszter tájékoztató nyilatkozatot adott az orvostanhallgatók otthonában lefolytatott vizsgálatról

Törvénytelen fogvatartásra használták az otthon egyik helyiségét. — A bűnösöket a rendőrség letartóztatta

Bucuresti. Saját tud. A képviselőház pénteki ülésén Luca belügyminiszter válaszolt Iunianak a napokban elhangzott kijelentésére, amely szerint az államrendőrségen kívül van nálunk légionista rendőrség is, amelynek egyik legutóbbi viselt dolgáról feltűnéskeltő cikket írt a liberális ifjúság lapja, a Romanul. Luca belügyminiszter elmondta, hogy az eset, amelyről Iunian említést tett, megtörtént s eddig azért nem válaszolt Iunian kijelentésére, hogy a bűnösöket elfoghassa s aztán így ismerlette a dolgokat:

— Radulescu joghallgató barátai jelentették, hogy napok óta nem látják őt sehol. Elrendeltem, hogy a rendőrség nézzen utána a dolognak. Keresték a lakását, ismerőseinél, rokonainál, de nem találták sehol. Aztán olyan információra tettek szert a nyomozó közegek, hogy valamelyik diákhonban kell lennie. Sajnos, ezek a közpénzen emelt otthonok politikai helyiségekbe változtak, ahol az erőszak és a terror politikáját folytatják, de itt is niába keresték Radulescut, aki néhány nap múlva mégis előkerült. Az ügyész kérdésére, hogy hol volt, nem akart először válaszolni, csak miután az orvosi vizsgálat megállapította, hogy rendkívül súlyos az állapota, adott nyilatkozatot. S megint csak idő kellett annak megállapításához, hogy igazak-e a szörnyűségek, amelyekről vallomást tett?

— Január 28-án, — így hangzik a nyilatkozat, — a volt Vasgárda több tagja elfogott és

Cantacuzino tábornok Str. Imprimariei utcai házába vitt. Innen az orvostanhallgatók otthonába hurcolták, ahol a 65-ös számú szobában megkínzották, mert ki akarták venni belőlem, ki a szerzője annak a manifesztumnak, amely mostanában jelent meg s amely a diákokat legális keretek között mozgó politikai tevékenységre szólítja fel. Éjszakákon át kínzották, — folytatja a nyilatkozat, — közben a gyűlölet állandó kitöréseit hallottam a miniszterelnök, a kormány és a liberális párt vezető tagjai, sőt

nagy halottjai ellen is. Hosszas kínzások után közölték velem, várjam meg, milyen ítéletet hoz a kapitány? Végre megérkezett ez az ítélet: 25 ütés, nyolcszoros áztatott kötéllel. Az ítéletet végre is hajtották. Elájultam s mikor magamhoz tértem, valami isteni sugallatnak engedve, megcsókoltam hóhérait! Erre elbocsátottak, de lelkemre kötötték, hogy ne tevékenykedjek többé a liberális pártban s kijelentették nekem, hogy ha a hatóságoknak, vagy társaimnak elárulok valamit a történetből, az életemmel játszom.

— Ez adatok alapján, — folytatta beszédét a belügyminiszter, — megindítottuk a nyomozást. Az elmúlt éjszaka le is tartóztatta a rendőrség a tetteseket. Az orvostanhallgatók otthonában bujkáltak, ahol az elmúlt éjjel rezziá volt. Mindnyájan példás büntetésben fognak részesülni. A kormány tehát — fejezte be beszédét — teljesíti kötelességét.

Luca beszédét számos közbeszólás szakította meg. Az ellenzék követelte az otthon bezárását s liberális részről is akadtak, mint Manolescu Strunga is, akik szemrehányással illették a kormányt, hogy ezeket az állapotokat három esztendeje türi.

A premontreiek pöre az oradeai törvényszék előtt

A bíróság elvetette a pörgálló kifogást és megkezdették a tárgyalást

Oradea. Saját tud. A törvényszék második szekcióján szombat reggel kezdték meg a premontrei-rend pörének tárgyalását. A pörnek az előzményei már ismeretesek a közönség előtt, abból a tényből indult ki, hogy egyszerű magánjelentés alapján a premontreiek tulajdonát képező ingatlanokat átírták az állam nevére.

A tárgyalást, mint előrelátható volt, nagy

érdeklődés kíséri és zsúfolt tárgyalóterem előtt kezdtek meg.

Patzkó Elemér, a premontrei rend jogi képviselője, képte a tárgyalás felfüggesztését, azzal indokolván kérését, hogy: „az átírást végrehajtó telekkönyvi tisztviselő ellen bűnvádi pört indítottak és amíg ez a pör be nem végződik, a tárgyalást megtartani nem lehet. A bíróság ezt a kérést elutasította, valamint a többi indokot is, amiért a tárgyalás felfüggesztését kérték.

Megkezdődött a tárgyalás és dr. Patzkó Elemér kétórás beszédében rámutatott arra, hogy a telekkönyvi hatóságoknak csupán rektifikáló (kijavító) joguk van és semmiesetre sem írhatnak át egyszerű magánjelentésre ingatlanbirtokot egyik fél nevére a másikra, mint a jelent esetben történt.

A püspökség nevében dr. Krüger Jenő szólalt fel, majd beszédének elhangzása után, az államot képviselő Olteanu Sándor dr. kezdte meg beszédét. Olteanu állításai azt az alapeszmét akarják bizonyítani, hogy a premontreiek birtoka az államot illeti meg, mert a premontreieknek nincs jogi személyisége. Viszont a püspökségnek semmi szerepe sincs a pörben, mert egy régebbi bírói végzés kimondja, hogy a szerzetesrendek nem tartoznak a püspökség hatósága, csupán a provinciálisuk hatósága alá. (Az egyházi vagyonok fölött azonban a konkordátum értelmében is a püspökségeknek megvan a felügyeleti és vagyonvédői joguk. Szerk.)

Lapunk zártakor a tárgyalás még folyik és részletes beszámolót keddi számunkban hozunk.

Vasárnap éjjelől kezdve tilos a külföldi önkéntesek útja Spanyolországba

Angol hadihajók ellenőrzik a spanyol partvidéket

Londonból jelentik: A semlegességi bizottság ülésének legújabb elhatározása szerint az önkéntesek Spanyolországban való utazása elleni tilalmat vasárnapra virradó éjszaka 12 órakor léptetik életbe. A bizottság megegyezett a spanyol partvidék ellenőrzésének részleteibe is. E szerint az angol hadihajók a partvidék két szakaszán cirkálnak Éspedig: Algecirasról egy Marán túl fekvő pontig és a francia határtól Bilbaogig. A hadihajók ellenőrzik a portugál-spanyol határt és az esetleges incidenseket az angol külügyi hivatalnak jelentik, mely aztán közli azokat a semlegességi bizottsággal. Március 6-ától kezdve minden hajót, amely spanyol kikötő felé tart, megfigyelő hadihajók ellenőrznek, annak megállapítására, hogy van-e a fedélzeten bonemutal-

kozási megfigyelő, aki az esetleges tiltott szállít manyck lerakását megakadályozná. Az ellenőrzésben 800 főnyi személyzet vesz részt.

PORTUGALIA IS MEGTILTOTTA POLGÁRAI-NAK A SPANYOL HARCOKBAN VALÓ RÉSZVÉTELT

Lisszabonból jelentik: A hivatalos lap szombati száma rendeletet közöl, amely megtiltja, hogy portugál állampolgárok résztvegyenek bármelyik spanyol küzdő fél harcában és megtiltja a toborzást Spanyolország számára. A rendelet kimondja továbbá, hogy azok a portugál állampolgárok, akik jelenleg valamely spanyol hadseregben szolgálnak, egy hónapon belül kötelesek visszatérni Portugáliába. A rendelet azonnali hatályba lép.

Zseniális művész . . .

Hárommillió lei erejéig károsította meg a jóhiszemű aradiakat Csermák „festőművész” és szélhámoskodó felesége

Milyen trükkökkel csapta be az embereket a szélhámoskodó Csermák-házaspár

Arad. Saját tud. Nemcsak az itteni bűnügyi hatóságokat, de Aradváros egész lakosságát már hetek óta élénken foglalkoztatja az a többmilliószázalékos szélhámoskodás, amelynek „hőse” a Csermák házaspár. Csermák Ferenc „festőművész” neve egyébként a tömeges feljelentések alkalmával kirobbant bűnügyi keretében másodszer került a nyilvánosság elé. Először akkor hallott a közönség róla, amidőn a Pro Arte óim alatt alakult fiatal aradi festőművészek kollektív kiállítását „megtisztelte” azzal, hogy két képpel szerepelt a tárlaton. Akik a fiatal művészek műveire nem voltak kíváncsiak, azok közül is sok ellátogatott a Pro Arte tárlatára, csak hogy ott Csermák Ferenc „nagynevű” csehszlovákiai festőművész „remekműveibe” gyönyörködhesse. A remekművek előtt azonban legalább is élénk csalódással állt meg kritikusként és műértő egyaránt, mert az a két jelentéktelen akvarell, amelyet Csermák Ferenc nem állított a kibocsájtott kommunikében csodálatos műalkotásnak behirdetve, nem volt egyéb, mint közönséges másolat . . .

Harminc milliós örökség a holdban.

Ha azonban ez a kis önreklám lett volna a legnagyobb csalás, amelyet Csermák Ferenc elkövetett, nem lenne semmi baj. A bűnügyi hatóságok előtt azonban napról-napra gyűlnek az elkövetett szélhámoskodások aktái, amelyeknek latinja jóformán minden más utóbbi esztendőben elkövetett bűncselekményt betemet.

Szinte érthetetlen, hogy Csermák Ferenc nemcsak a Pro Arte illúziókban ringatózó fiatal művészeit csapta el, akiknek tárlatát képeivel megcsúfolta, — de komoly üzletembereket is . . . A bűnügyi kirobbanásának első napjaiban még a hatóság is habozott. A nyomozást irányító rendőrtiszt óvatos feleleteket adott az újságíróknak: *Lehet, hogy az utóbbi évtized legdöbbenetesebb szélhámosága alakult ki, mondotta, de az is meglehet, hogy Csermákék valóban várnak arra a 3 milliós örökségre, amellyel ismerőseiket megszédítették . . .*

Hogyan követték el ezt a döbbenetes szélhámoskodást?

Nem érdekeltlen, ha a károsultak vallomása

közül egyet kettőt kiragadunk. Itt van például az aradi Sultz nőszabóság esete. Csermáké, aki férjénél is jobban értett ismerősei megtévesztéséhez, egy alkalommal beállított az előkelő szabócéghöz.

Csehszlovákiai milliomos felesége vagyok . . .

— Csehszlovákiai milliomos felesége vagyok, — mutatkozott be. Erős hűlésen estem át s orvosaim megtöltötték, hogy könnyű selymruhákat viseljek. Szükségem lenne tehát négyöt nagyon finom szövetruhára . . .

A szabó cég kintutató udvariassággal fogadta a káprázatos elegánciával öltözött „milliomosnét” s természetesen minden előleg nélkül szállította a remek ruhákat . . .

— Nos készen van-e a kislányom vizsgaruhája — állított be az előző rendelést még ki sem fizető Csermáké röviddel ezután ismét a kiválasztott szabócéghöz.

Hogyan lenne kész asszonyom — hangzott a tulajdonos felelete, hiszen nem méltóztatott megrendelni.

— Hát meg kell ezt nekem külön ren-

Just Béla:

A modern francia katolikus irodalom története

A modern francia katolikus irodalom egyike a legtöbb embert érintő kérdéseknek. Utóbbi jelentőségű ismertetése Just Béla könyve: olyan közel hozza a kor egyik legnagyobb szellemi jelenségét, hogy a magyar olvasó tökéletes beleléssel olvassa lapjait. Iróknak, olvasóknak egyaránt fontos és szükséges munka.

Ara 75 lei és 15 lei portó

Kapható: könyvosztályunknál.

Mozaikdarabok

egy nagyember jellemképéhez

Írásba róta: tokaji Oláh Béla

Színfoltok csupán, amik alább következnek. Valamikor úgy terveztem, hogy úgynevezett „nagyregény”-hez használom fel. Jellegzetes epizódoknak szántam. Apróságoknak, melyek a nemesemek ragyogását tökéletesen teljesítik ki.

A nagyregény állomlásából azonban már valóságba ébredtem. Pontosan tudom, hogy sohasem születik meg, pedig a lelkem édes gyermeke lenne. Jaj, de törött a szárny és tolla — mint a hó lankadt pihéje — hull-hull szerteszét. Aztán történelmi távlat sincsen. Hiszen még Széchenyi István, Kossuth Lajos, Deák Ferenc is csaknem a folyamatos jelenben él. Hű képet rajzolni róluk emiatt nem lehet. A „nagyregény”-hez messzi horizontok kellene. Esetleg Jókaiak, akiknek a gyémántesizolás nemes mestersége adatott, hogy a költői elképzelés tüzeiben az emberi gyarlóságokat is erényvalutává finomítsák át. A Gondviselés ajándékozó kedve hozzám nem volt ilyen kegyelmes. Osztályrészemül csupán az írás szenvedő vajúdását juttatta, meg azt a kis örömet, hogy szépséges muzsikáját lesbettem el ezüstösen csengő, játékos szavaknak.

Látom, érzem, tudom tehát, hogy soha, de soha nem fordul meg az a „Nagyregény”, melynek büszke címe lehetne: „TISZA ISTVÁN — A MAGYAR LELEK TÜKÖRKÉPE”. A színfoltokat mindazáltal nem dobom el. Nincs lelkem

hozza. Az alábbi igénytelen sorokban átadom azoknak, akik szeretik a tarka kavicsokat. A nagy gyermeknek ezt a játékszerét, amely mozaikképek kiforrásására ad lehetőséget.

Ime:

Önkéntes urak.

A volt cs. és kir. tizenhatodik huszárezred — közvetlenül a boszniai háború előtt — Debrecenben állomásozott. Ezt azonban nem kell betűszerint való értelemben venni. Valójában az volt a helyzet, hogy csupán az ezredtörzs „működött” a civisfővárosban, míg a svadronyok a környező helységekből szállásolták el magukat. Kaszárnyák ugyanis akkor még nem voltak s így a „férőhelyek” rendelkezésre álltása polgári kötelességgé nehezült.

Az ezred második svadronya Hajdúszoboszlón igyekezett a „huszárvirtusok” tekintélyét öregbíteni. Megbízható feljegyzések és szájhagyományok szerint ez a törekvés nem is maradt eredménytelen. Némely kortársak még azt is „tudni vélik”, miképp szórványosan családi perpatvarok fordultak volna elő. Én azonban úgy vélekedem, hogy az ilyesféle híresztelgetések komoly ember hitelt nem adhat. Öregrendű szószátyárok fecsegése az egész.

Viszont az tény, hogy a második svadronyot igen megtisztelte az ezredparancsnokság, amely nyíltan három daliás huszáronkéntest vezényelt ki Hajdúszoboszló nemes városába. Eme „gém-lábú sasok, csodalények” valának pedig: tokaji Oláh Imre, régen porladó drága jó apám, Medgyaszay Miklós és — akit első helyen kellett volna említenem — a fiatal Tisza István. Jól esik feljegyznem, hogy Hajdúszoboszlón még ma is emlegetik ezt a lovasított „triász”-t,

* Aggyértodulás, szívszorogás, nehéz légzés, fáradalmérzet, álmatlanság a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával — reggelenként éhgyomorral egy pohárral — igen sokszor gyorsan megszüntethető. Az orvosok ajánlják.

delni? — jörmédi Csermáké a riadozó tulajdonosra. — Tudja jól, hogy a kislányom iskolába jár s olvashatta, hogy az iskolai vizsgák holnap megkezdődnek. Csak nem képzelte, hogy én, Arad legszebb asszonya, valami régi rongyba engedem erre az ünnepélyes alkalomra a leányomat?

Talán említeni is felesleges, hogy „Arad leggazdagabb asszonyának” kislánya 24 óra múlva felöthette a kiegyenlített összegű vizsgaruhát . . .

Csermák Ferenc házat vásárol . . .

A Csermák házaspár azonban nemcsak magához volt ilyen gavallér. Hogy a látszatot megőrizze, másokra is kellett költeni. Ezzel magyarázható, hogy Hartman Kálmán aradi ékszerészről hitelbe vásárolt 9 ezer letes aranyórát egyszerűen elajándékozta.

Nem utolsó trükk volt Csermák „háztulajdonosi” esete sem.

Ez így történt: Egy alkalommal Csermákék megállottak egy értékes épület előtt, amelyen a következő sablonos feliratú tábla függött: „Ez a ház eladó”.

A felirat új ötletet szült:

— Megveszem a házat — mondták Csermákék a betérő előkelő vendéket nagy örömmel fogadó tulajdonosnak. — ha túlsokat nem kér érte. Nos mennyit fizessenek?

— Másfél milliót.

— Ez sok.

— Legyen egymillióháromszázötvenezer. — Rendben van, pénzt azonban nem hoztam magammal Csehszlovákiából, — mondtotta a „tőkebiztos” vendég. — Még annyi pénzem sincs, hogy a közel másfélmilliónyi pénzüsszeg átutalását elintézhessem. Ha azonban előlegezzen erre a célra némi összeget, mondjuk 10 ezer leit . . .

A háztulajdonos adott. Előbb tízet, aztán tizenötöt, aztán ötöt, végül pedig még 2 ezer 500 leit . . . És adtak mások is. Adtak a bűnügyi feljelentések szerint több mint három milliót . . .

Hogy hová fejlődik még Csermák Ferenc festőművész esete egyelőre kiszámíthatatlan. Egy azonban már bizonyos. Ha a giccses képek nagymestere távol is áll attól, hogy magát festőművésznek nevezhesse, mégis elérte azt, amire minden művész pályázik: híressé lett. Sőt elért ennél még többet is. Elérte azt, amit híres művészek közül is kevesen érnek el: három milliót harácsoltt össze a „művészetével” . . .

Zseniális dilettáns! . . .

HORVÁTH IMRE.

melynek mindenik tagja a magyar férfiszépség megtestesülése volt. Szálember, jeles vívó, bravúros, lovasok. Mulatságban ildomosok, komolyságban jellemesek.

Testvérek voltak ők hárman, de valami hallgatag „meghódolás” Tisza Istvánt tette igazán szeretett vezérékké. Nehéz volna megfajteni a titkot: hogyan tudott ez a száraz ember feltétlenül „parancsuralmat” gyakorolni a lelkek felett?

Hódító volt — az bizonyos. Pedig még a huszárméret is különös félszeggel viselte.

Egy szó, mint száz: Hajdúszoboszlón aranydolguk volt „három vitéznek”. Nem beszéltek az elszállásolásról, mely a pelyhes dunnákkal tökéletes vala. — csak azt említett, hogy az önkéntes urak a „körkosztolás” örömeit élvezték. Naponként más és más család szívesen látott vendégei voltak. Valósággal babusgatták őket. Csak annyiban hibázott a hajdúföldi vendégszeretet, hogy bárányszegzen idején örökösen bárányt, birkaszegzen idején pedig örökösen birkát tálaltak eléjük.

— Rövidesen már legelni fogok — mondtotta az apám.

— Szóval visszatérsz őseid szokásához — válaszolta Tisza.

Általában „vakonharapó” volt. Így nevezte két katonatársa, akik egyébként sohasem sértődtek meg a rendkívüli ember sokszor egészen groteszk véleménynyilvánításai miatt.

Történt azonban, hogy Fráter Barnabás főbíró úr értesítést küldött jelességben elsőrendű huszárainknak, melyben az állott, miképp Derecskén, az úri kasznóban bál léssen, melyen a Biharországnak, valamint a Hajdúságnak

Az angol koronázásról készülő filmet 48 órával később már Amerikában is vetíteni fogják

Londonból jelentik: VI. György koronázásáról és a koronázási díszmenetről hosszú filmsorozatot készítenek, mely célra 6000 méter színes és 6000 méter fehér-fekete film-szalagot használnak fel és 60 millió lei értékű különleges rendszerű filmfelvételgépeket rendeltek Amerikában. A filmeket külön repülőgépeken viszik szét Anglia összes nagyobb városaiba, ahol már a koronázás estjén láthatók lesznek, míg egy gyors repülőgép néhány filmpéldányt és negatívot Frankfurtba visz, ahonnan a „Hindenburg” óriás léghajó fedélzetén Newyorkba szállítják. Remélik, hogy 48 órával a koronázás után már Amerika is láthatja a filmeket. Ezenkívül a British Movietone hangosfilm-híradóvállalat egy óceánrepülővel Londonból közvetlenül Newyorkba küldi a filmeket.

Neurath német külügyminiszter bécsi útja

A Habsburgok visszatérését, Csehszlovákiának a római szövetséghez való csatlakozását is tárgyalás alá veszik. Zita volt császárné öccse váratlanul Bécsbe érkezett

Berlinből jelentik: Neurath, német birodalmi külügyminiszternek most hétfőn bekövetkező bécsi látogatása különös jelentőségű körülményekkel jut egyidejűségbe. Elsősorban ezek közé tartozik a Schuschnigg vasárnapi beszéde, melynek során a restauráció mellett tett hitet. Neurath valószínűleg a szokottnál is behatóbban fog érdeklődni az osztrák kormány restaurációs tervei iránt.

Beavatottak szerint a Neurath-Schuschnigg találkozáson szó lesz a Kisantanttról is. Csehszlovákia az utóbbi időben már több ízben tett olyan értelmű kezdeményezést, hogy kapcsolatba kíván jutni a római blokk államaival. Hír szerint Olaszországban és Ausztriában a közeledés lehetőségét elvileg nem tartják kizártnak. Sőt ennek a közeledésnek eshetőségei

még nőttek is, mert olyan hírek szivárogtak ki, hogy

a cseh kormánynak a római jegyzőkönyvek aláíró államai iránti érdeklődésével párhuzamosan az osztrák restauráció kérdésében eddig elfoglalt elutasító álláspontja is enyhült.

Neurath látogatásakor, persze, szöbakerül Bécsben a múlt év nyarán megkötött német-osztrák egyezmény is. Ez a szerződés általában bevált, de osztrák felfogás szerint van egy gyengéje: a sajtótörvény. Bécsben azt szeretnék, ha a német sajtó magatartása még kevesebb sűrűlődsé felületet szolgáltatna a két ország között. Ha német részről ezt a kívánságot teljesítik, Ausztriába ismét beengedik a legnagyobb részben kitiltott német lapokat és ez-

által lehetővé válnék a két ország közötti kulturális kapcsolat kiépítése is.

Bécsből jelentik: Zita királyné öccse, René Bourbon párizsi herceg, pénteken váratlanul Bécsbe érkezett. Utjának céljáról egyelőre nem tudnak semmit.

AZ OLASZ-BALKÁN KAPCSOLATOK ELŐKÉSZÍTÉSE — ANTONESCU ROMÁN KÜLÜGYMINISZTER TÁRGYAL BELGRÁDBAN

Párizsból jelentik: A Havas római jelentése szerint hivatalosan nem erősítik meg azt a hírt, hogy Ciano külügyminiszter a közeljövőben látogatást tesz a Balkán-államok fővárosaiban. Ami azokat a híreket illeti, hogy az angol-olasz uriemberi megállapodást általános földközi-tengeri megegyezéssé fejlesztik ki, ezek sem látszanak valószínűnek, már csak azért sem, mert Olaszország ellenzi az általános megegyezést és csak a kétoldalú egyezmények híve.

Belgrádból jelentik: Antonescu, román külügyminiszter Belgrádba érkezett, hogy tárgyalásokat folytasson a Stojadinoviccsal a két országot érdeklő kérdésekről.

Antonescu külügyminisztert ma kihallgatáson fogadják Pál régensherceg s este Stojadinovic miniszterelnök díszvacsorát rendez Antonescu tiszteletére. A külügyminiszter szombat este távozik Belgrádból és vasárnap reggel a Szimplonnal érkezik Bucurestibe.

Minden széprendű virágai megjelennek.

Erre mi is elmegyünk! — mondotta Tisza István.

Ugyis történt! Oda-vissza csekély hatvan kilométert lovagolt a három huszár. Nem is számolva a reggelig tartó táncot, amely szintén kitett ugyanannyit. Szoboszlóra megérkezve kivonultak, gyakorlatoztak. Mindezeknek utána pedig Tisza átvette erősen felgyülemlett postáját és — csaknem hajnalig írta a válaszokat.

Vasból — nem: acélból — formálták ezt az embert...

A feledékeny vőfély és a különvonat.

A katonai szolgálat erős kapcsolatot teremt az emberek között. A hajdúszoboszlói „három huszárak” is egységbe forrottak. Édesapám megkérte Tisza Istvánt, hogy az esküvőjén első vőfély legyen. Vállalta, vette, tette. De megfélekezett az obligátus virágosokorról.

— Felhaborító ez a figyelmetlenség! — vágta önmagát.

De nyomban intézkedett is. A földesi postamesteregről távirat ment Debrecenbe, a Tiszacsalád ottani megbízottjához, ilyen szöveggel:

— Ötven legszebb rózsa különvonattal jön.

Megjött. Az egyébként garasos Tisza István egy úri gesztusért nem sajnálta a különvonat igen jelentős költségét.

Kár a babákért.

Hajdúnánásról fényes lakodalomból jöttünk haza. A társaság alaposan felkészült a kétnapos mulatság alatt. Apám Bösörményben valami házalónál játékszereket — közöttük babákat —

vásárolt. A debreceni váróteremben feltűnt Tisza István, ekkor már gróf, szikár alakja. Apám mélyen meghajolt előtte s kabátja zsebéből kiestek az ajándéknak szánt apróságok.

— Ej, Imre, Imre! — szólt most a gróf — miért hajlongsz nekem? Kár a babákért, letörrik a fejük...

A babák ma is épségben és tisztességben megvannak.

Az államférfi mint sugó.

A fiatal gróf Tisza Istvánnal, a debreceni kollégiumban, egy padot faragtunk. Mondhatom: igen meleg baráti viszony fejlődött ki közöttünk, — bár egyikünk sem hajhászta a „népszerűséget”.

Idősebb Tisza István fiának minden évszázó vizsgáján megjelent. Kiülte a pedagógiai tortúrát egész napon át, feleségével együtt, akinek a figuráján — mi komisz lurkók — sokat röhögünk, merthogy kissé ódivatú volt.

Az ő jelenlétükben történt, hogy Karay Sándor tanár úr indiszkrét kérdést intézett hozzám, nagy nyilvánosság előtt, a „koszinusz-tételre” vonatkozóan.

Bevallom: haboztam. A matematikát különben sem szíveltem és — olyan sok a tétel... De történnék még csodák... Pontosan kivethető hangokat hallok:

— A a négyzetben, plusz bé a négyzetben anynyi, mint két hécészer koszinusz alfa.

A miniszter úr panamázott. Kisugta nekem a koszinusz-tételt.

„Kedves Pista bátyám”.

Tudni kell mindenekelőtt azt, hogy gróf Ti-

szát senki sem becézte „Pistának”. Legbizalmasabb családi körben is „István” volt a neve. Az én familiám pedig igen távol volt tőle. Édesapám „felfelé” nem szívesen barátkozott. A régi összeköttetések kihasználásáról még akkor sem volt nálunk szó, amidőn Tisza István gróf Magyarország miniszterelnöke és a háborúban örvendő Európa egyik leghatalmasabb politikusa lett. Csak az öcsém gondolt a „helyzeti energia” kihasználására. Vasúti tisztviselő volt és nem szerette a helyet, ahol forgalmi szolgálatot kellett teljesítenie. Az egyik szabadnapon levélfogalmazványt mutatott. Körülbelül ez állott benne:

— Kedves Pista bátyám! Igen kérem, szíveskedjék más állomásra való áthelyezésem elrendelni... stb. stb...

— Te örült! — förmedt a fiúra. — Hát hogyan írhat az ország kormányelnökének ilyen pajtáskodó „gatyám-bátyám” hangon?

— Ne törődjél vele, én jobban tudom a hangnemet.

Valóban jobban tudta. Egy hét múltán megjött a miniszterelnök válasza s ez állott benne:

— Kedves öcsém! Ügyed igazságos és kérelmed jogos. Intézkedtem, hogy áthelyezésed rövidesen megtörténjék. Közvetlen formában kifejezett bizalmad pedig igen jól esett. Sok szeretettel köszönt Pista bátyád”.

Nem tudom: bronzból formálták-e, vagy acélból? De ember volt!

Pacha püspök nagybőjti szózata

Hűségesen ragaszkodjatok hitetekhez

Timisoara. Saját tud. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök, aki csak most hívta fel egyházmegyéjét, hogy nagy imanappá tegye azt az időt, amikor Moszkvában az isztentelenek kongresszusát tartanak, — újra főpásztori szózatot intézett papjaihoz és híveihez. A püspök nagybőjti szózata ez, amellyel évente — ezúttal immár tizennegyedszer atyailag felszólít mindenkit: „Bűneidet minden esztendőben legalább egyszer meggyónjad és húsvét táján az Oltárszentséget magadhoz vedved!” Az idej bőjti körlevél felhívása egyébként: „Ragaszkodjatok becsületesen és hűségesen hitetekhez és tartsátok meg a parancsokat!”

A farsangi napoknak vége, a bőjti idő komoly, de kegyelemteljes is. Az édesapa felhasznál minden alkalmat, hogy oktassa, tanítsa gyermekeit, hogy megmutassa nekik az igazi utat, amelyen járniuk kell. Hogy erősítse és vigasztalja őket. Azonképpen szól most a főpásztor: a püspök első feladata, hogy hirdesse az evangéliumot és vigyázzon a hit tisztaságára.

A mai körülmények között a hitről szól tehát a püspök:

— A hitnek mindig megvoltak a maga elengedési pontjai. De síkralépésük talán még sohasem volt oly elkésredett és rosszakaratú, mint manapság. Tudjátok — nap nap után olvassuk — mi történik Oroszországban, Mexikóban, Spanyolországban és máshol is a széles világon. Megsemmisítési akarják a kereszténységet, kitépni akarják a szívekből az isteni Gondviselésbe vetett bizalmat és reménységet, sőt még az Isten nevét, még a fogalmát is. Betolakszanak a családokba, ott akarják a kereszténységet megtámadni és megfojtani. És hogy végcéljukat elérjék, nem riadnak vissza a legigazságtalabb és legborzasztóbb eszközöktől sem.

— Az Ur kiált fel Izaiás prófétánál: „Órzd! Mi van az éjjel? Órzd! Mi van az éjjel?” Egy egész püspökséget bíztak rám. Súlyos felelősség nyugszik vállaimon. Az Ur szava nekem is szól és én minden plébános, minden káplán, minden családapát megkérdézek az Ur szavával. Ti mindnyájan, akikre bányákaim vannak bízza, ti plébánosok, káplánok; ti apák és anyák, kik hivatva vagytok nevelni, a szent hitet tovább plántálni: vigyáztok ti a nyájatokra? Vigyázzon a szemed a családra, a gyermekekre, hogy semmit el ne hamarkodjanak, hogy senki meg ne lopja őket, szent hitüktől meg ne foszsa őket!

Gyermekkorát idézi a püspök; édesapjának kicsi háza volt a faluvégben, meg darabka földje is s büszkéek voltak rá, hogy az édesatyjuk nevével volt az a telekkönyvbe bejegyezve. Hogy vigyáztok, hogy senki egy barázdát, egy göröngyöt el ne szántson abból a földből s időnként az édesapa megnézte a telekkönyvet, nem jegyeztek-e valamit abba, ami a tulajdonjogában meg rövidítene?...

— És volt még egy birtokunk, tulajdonunk: a mi keresztény katolikus hitünk. Édesapánk az édesapjától örökölte, ahogy azt miránk hagyta. E birtoknak is van telekkönyve: a keresztelési anyakönyv a plébánián. Abban lehet olvasni, hogy az én édesapámat és édesanyámat a keresztény katolikus hitre keresztelték és hogy engem is erre a hitre kereszteltek meg s abban nevelettek fel. Plébánosok és káplánok! Szülők és gyermekek! Megvan-e még az a másik birtok, az a másik tulajdonjóság, amit keresztény katolikus hitnek hívnak? Rendületlenül állunk-e még a keresztelési anyakönyvben?

Vegye meg és olvassa el Románia leglátogatottabb helyének monografiáját: Székely Géza:

A Nagykő havas — Piatra Mare leírása

című 66 oldalas nagy könyvét, mely írásban és képből tölköletes ismertetést ad. Ára 90 lei térképpel 90 lei. Megrendelhető a pénz előzetes beutalásával a szerzőnél: BRASOV, Str. Voevodul Mihai 23.

Avagy talán elgazdálkodtunk vagy eltékozoltunk már belőle egyet-mást? A nagy bölcs, a római Seneca ezt írja: „Aki a hitét elvesztette, annak már nincs több elveszteni valója”.

— A hitemből semmit sem akarok elveszteni s úgy akarom utolsó lehetétemig megőrizni és megtartani, ahogyan azt édesapámtól és édesanyámtól örökölttem. Ha kissé körül nézek, ha a vidéket és az embereket figyelem, ha körüljáratom szememmel a mi nagy rónás-gunkon, a hegyeiken és völgyeken, a nagy és messze tengeren, ha szétnézek a nagy világban, ó mi kicsinek, mi gyarlónak, mi semmitmondónak tűnök fel magam előtt! És ha a magasba emelem fel szememet, ha a napba szeretnék nézni, ha a holdat, a száz és ezer meg ezer csillagot nézem az égen és tudom, hogy ezek mind csak külön-külön egyes darabok abból a nagy világmindenségből, amit gyenge szemem látok de föl nem foghatok; akkor be kell vallanom és fel kell kiáltanom: „Mily dicsők Uram! a te műveid! Milyen gyarló, milyen tehetetlen vagyok én, a te teremtményed! Ezerszer és ezerszer igaz: „Az ezek beszélnek Isten dicsőségét és az ő kezei alkotmányát hirdeti az égboltozat... Az ember természeténél fogva olyan, hogy a kicsi, a gyenge a nagygnak, az erősnek tetszeni akar. Én is, a Teremtőmnék tetszeni akarok. „De hit nélkül lehetetlen kedvesnek lenni az Istennek”, mondja az apostol.

— Hűszek... És nem esik nehezemre. „A te

bizonyágtételeid igen hitelesek lettek”, mondom én is a zsoltárossal. Hűszek, mert az én megszentelő Istenem nekem az én hitemet kinyilatkoztatta, mert nekem az apostolok és az anyaszentegyházam ezt a hitet hirdetik és követésre előírják. Szem előtt tartom Tamás apostol esetét és megszívlelem a feltámadt Üdvözítő szavait: „Mivelhogy láttál engem, Tamás! hittél; boldogok, akik nem láttak és hittek”. A nemzetek apostolatától is tanulok: „A hit pedig a reménylendő dolgok alapja, a láthatatlanok bizonyítása... A szmirnai cirkuszban ott állt az ősz Polykarp püspök. A vérszomjas csöcselék előtt felszólította a helytartót, mondjon le Krisztusról. Polykarp felelte: „86 éve szolgálom Krisztust. Soha semmivel meg nem bántott. Hogy káromolhatnám én az én Királyomat és Megváltómat?” A helytartó újra felszólította, hogy tagadja meg Krisztust. És Polykarp felelé, mondván: „Ugy tetted magad, mintha nem tudnád, ki vagyok. Halljad tehát hitvallásomat: Én keresztény vagyok”. A nagyúr ráforded: „Van-nak vadállataim!” És Polykarp szóla: „Hadd jöjjenek. Lehetetlen nekünk a jót a rosszal fölcserélni”. És meghalt Krisztusért.

A püspök ezután Szent Pál apostollal felveti a kérdést: „Mit használ az, testvérek! ha valaki azt mondja: nekem van hitem, de nem tud cselekedeteket felmutatni? Üdvözítheti őt a hit? Valamint a test halott lélek nélkül, úgy a hit is holt cselekedetek nélkül”.

— Nem elég, hogy megkeresztelték... Szent hitem szerint kell élnem, hitem és egyházam törvényeit és parancsait meg kell tartani, azok szerint kell cselekedni... Ezt a hitet vallotta atyám és anyám Isten és ember előtt. Ebben a hitben multak ki a világból és nyugosznak most a béke honában a szent kereszt árnyában. Én is ebben a szent hitben akarok élni és meghalni, egykor édesatyám és édesanyám mellett pihenni és a test feltámadásakor velük az örök boldogságba bemenni.

FAKIRTRÜKKÖK

*

Már megemlékeztünk arról, hogy a fakirok tudományának nem tudomány. Most folytatjuk Paul Heuzé könyvének ismertetését.

Ami az erőtelenséget illeti, ez az u. n. fakirtudomány csúcspontja. A fakir olyan állapotba ringatja magát, hogy mindenféle fájdalom iránt érzéketlen. Ezt az érzéketlenséget azonban nem szabad azonosítanunk a fizikai fájdalom iránti ellenállással. Ezen a területen minden lehetséges, itt nincs határ, mint azt az emberiség története és a vallás vértanúi igazolják. A fakirtudományban ilyen ellenállásról nincs szó.

A fakir azzal kezd, hogy hosszú tüst szur az arcába, nyakába, karjába, lábikrájába s végül meztelen testtel lefekszik egy szegekkel kivert deszkalapra. Ezek a mutatványok nem fájdalmasak. Heuzé orvosok előtt másfél deciméteres kalaptűvel ismetetlen átszurta arcát, nyakát és karját, anélkül, hogy a legkisebb fájdalmat érezte volna. A dolog trükkje az, hogy nincs benne trükk. Megesimálhatja akárki. Száz eset közül vér csak tíz esetben folyik, nevezetesen akkor, ha a tü egy kis erecét fur át.

A szegeszűszkával való mutatvány alapelve a test súlyának bizonyos számú szegekre való arányos elosztása. Ha valamelyik testrészünket, amelyen a bőr különösen érzékeny — mondjuk, karunk also részét — egy ilyen tü hegyére tesszük, karunk még két kilo súlyt elbir anélkül, hogy különösebb fájdalmunk volna. A deszkalapon a felfelé meredő szegek 5–6 cm. távolságra vannak egymástól, ennélfogva az egész meztelen test kb. 70 szegen nyugszik. Szegenként kétkilos megterhelést számítva tehát 140 kilos megterhelés lehetséges, vagyis az ember lefekhet rá, sőt még egy másik embert is állíthat magára. Nem érzí magát a legkellemesebben, de kibírja. A fakir, amikor a deszkalappal vagy a katalépszálával ámulatba ejti a nézőket, kizárólag abban bizik, hogy a mutatványt senki sem fogja utána próbálni. Nem is csatlakozik.

Ismeretes mutatványa a fakiroknak az, hogy meztelen lábbal felmásznak egy olyan létra tetejére, amelynek minden foka éles kardpenge. Erről a mutatványról még tudományos folyóiratok is sok badarságot összeirtak. Azt állapították meg ugyanis, hogy a pengéket kicsit meg kell hajlítani s ferdén kell köszörülni, úgy, hogy a láb a pengék élét ne függőlegesen érintse. Mindez tévedés. Epp ellenkezőleg a pengéknek — még pedig meglehetősen élesen köszörült, közönséges pengék — egészen függőlegesen kell feküdniük s azokat jól meg kell erősíteni. A lábat aztán egyetlen mozdulattal kell a pengére helyezni, a

testet jól egyensúlyban kell tartani s többet mozogni nem szabad. A mutatvány principiuma. Heuzé egész mindennapos hasonlaltal mutatja ki. Milyen mozdulatot csinál az ember, ha a tányerjén párolgó roastbeef-szeletet elvágja? Ide-oda húzza a kést, vagyis a húst nem vágja, hanem elfűrészeli. Ahhoz, hogy a húst pusztá nyomással el tudjuk vágni, rendkívül éles kés és igen tekintélyes testi erő kellene. A kardlétránál tehát az a fontos, hogy az ember a lábával ne fűrészellen. Amíg valaki a pengén mozdulatlanul áll, nincs semmi veszély, de ha véletlenül a kard pengéjével párhuzamos mozdulatot tesz, a penge behatol a bőrébe. A létra tetejére érve a fakir, a legfelső penge élére támasztja állát s kezét szét-tárva, a levegőben függ. Ez is egyszerű mutatvány, a fakir ugyanis valójában nem támasztja állát a penge élére. Testét a hátán levő hurok tartja, amelyet egy e célra felállított s színe miatt nem látható vasponna kampójába akaszt.

Hogy állunk az életműködések ideiglenes megszüntetésével? A kérdés itt az, hogy egészségnek kockázata nélkül meddig bírja ki a normális ember egy koporsóban, amely 300 liter levegőt tartalmaz? Heuzé olyan koporsót használt, amelyben még akkor is megvolt a 10 liternyi levegő, amikor a kísérletező már benne feküdt. A koporsó részeit parafával s fagygyuval tömték be. Kivülről tehát nem hatolhatott levegő a koporsóba, a külvilággal való érintkezésre egy kis kalapács szolgált, amellyel az előre meghatározott jelentésű kopogásokra kopogással válaszolt. A kísérlet különben egész könnyű, csak arra kell vigyáznunk, hogy az ember nyugodtan maradjon s ne igen mozogjon, mert ellenkező esetben sok oxigént fogyaszt s felesleges szénsavat termel. Heuzé egy ilyen koporsóban hivatalos ellenőrzés mellett 83 percig kiübrta. Amikor a koporsóból kilépett, kissé rosszul érezte magát, de pulzusa rendszeren vert s lélektétvétele 43 volt.

A fakirok tudományának nem egy régi kultúra öröksége, hanem tapasztalati tényeken alapuló megfigyelések eredménye, vagy ügyes fogások csoportosítása. Heuzé abban foglalja össze leleplezéseit, hogy fakir lehet mindenki, csak türelem kell hozzá, biztos kéz és gyakorlat.

Olvassátok és terjesszétok

a Magyar Lapok-at!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétlaponként Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza. Csakias válaszshelyes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi szél, a hőmérséklet lassu emelkedése, nyugaton nedves idő és köd.

Zürichi zárlat. Párizs 20.39 fél, London 21.44 fél, Newyork 498 egynegyed, Brüsszel 73.93, Milánó 23.10, Amszterdam 239.72 fél, Berlin 176.30, Bécs — schilling 78.35, Prága 15.28, Varsó 82.95, Belgrad 10, Bucuresti 325.

MEGHALT ERŐSDI SÁNDOR, VOLT MURESMEGYEI FŐISPÁN. Budapestről jelentik: Erőrdi Sándor nyugalmazott főispán, a békeidők egyik sokat emlegetett transzylvániai politikusa, pénteken, 66 éves korában elhunyt. Erőrdi Mures megyében kezdte pályáját. Az úgynevezett „darabont”-kormány idején vármegyei főjegyző volt, s mint ilyen, az alispán helyettesítését vállalta és a többi ellenálló tisztviselővel szemben a kormányrendeletek végrehajtására vállalkozott. Emiatt élesen szembe került a vármegye ellenzéki politikusaival, köztük Behlen István gróffal. Később a munkapárt kormánya rehabilitálás okából főispánna nevezte ki, de ezzel még inkább kiéleződtek közte és megyéje közt az ellentétek, s emiatt hamarosan nyugdíjazták. A világháborúban súlyos szívbját kapott a harcúterén. Háború után mint közhivatalnok a főváros város-politikai munkájában továbbra is kivette részét. Az utóbbi időben sokat betegeskedett és szívbjaja hirtelen rohammal végzett vele. Temetése vasárnap lesz.

„Credo”-templom. Timișoara. Saját tud. Jelentették, hogy Metzger Márton dr. prépost-plébános mozgalmat indított, hogy a negyedik kerületi plébánia területén egy második templomot emeltesse. Ezt a templomot a plébánia-templomtól távolabb építik, hogy a kiterjedt városrész környékbeli hívei könnyűszerrel látogathassák. Metzger prépost most kijelentette, hogy a templomot Credo-templomnak fogják elnevezni. Eppen ma, amikor az istentagadók nyílt kongresszusát akarnak tartani, a nép filléreit templomra adja. Mintegy válasz ez, az istentelekek: templom épül s a neve: hiszek!

HAT NAPRA BEZÁRTÁK AZ ÖSSZES ELEMI ISKOLÁKAT. Satumare. Saját tud. A nátházjárvány Satumaren oly veszedelmes méreteket öltött, hogy a városi főorvos február 25-ig tartó időre az összes elemi iskolákat bezáratta.

Japán kémeknek munkája az Egyesült Államokban. Washingtonból jelentik: A szövetségi törvényszék szenzációkban bővelkedő kémkedési bűnpórt tárgyal. A bűnpórt vádlottja Semler Farnwerth amerikai tengerész-tiszt. A vádlott eddig állhatatosan tagadott, de a pénteki nyílt tárgyaláson védője felszólította, hogy valljon be mindent, mert így számíthat a bíróság jóindulatára. A vádlott tengerész-tiszt erre kijelentette, hogy két japán tiszt számos katonai titkot megvásárolt tőle. A tisztet Washingtonban diplomáciai szolgálatot teljesítettek, de a japán kormány visszahívta őket. Nevüket nem árulta el.

Vége Satu-Maren is nyolc órákor zárnak a fűszerkereskedők. Saját tud. A fűszerkereskedők régi panasza nyert ma orvoslást. Az országban csaknem mindenütt este 8 órákor zárta a fűszeresek, kivéve Satu-Maren, ahol 7 órákor volt a záróra. A Sfatul emiatt táviratilag panaszt emelt a munkaügyi, valamint a kereskedelmi miniszternél, ahonnan ma jött meg a megnyugtató intézkedés. Nistor munkaügyi miniszter táviratilag rendezte a fűszerkereskedők záróra kérelmét és elrendelte, hogy ezután este 8 óráig tarthatnak nyitva. A déli záróra fél 4-ig.

Meghalt egy ny. városi tanácsos. Satu-Mare. Saját tud. Bartha Kálmán nyug. városi gazdasági tanácsos 63 éves korában súlyos betegség után ma elhunyt. Az előkelő család gyászában az egész város magyarsága osztozik, mert Bartha Kálmán derek és hasznos tagja volt a magyar társadalomnak. Özvegye, 3 leánya, egy fia és kiterjedt rokonság gyászolja, köztük Ujpest közjegyzője, Hadady Kovács Zoltán kormányfőtanácsos.

Adóbonokat és kölcsönkötvényeket sikkasztottak el. Timișoara. Saját tud. Mintegy két éve már, hogy a pénzügyigazgatásnál sikkasztás nyomára jutottak. Trifunescu Simion és Buda Alexandru pénzügyi tisztviselők negyedmillió lei értékű adóbonot és kölcsönkötvényeket loptak el, oly módon, hogy nemlétező személyek nevére vezették be azokat, de maguknak tartották meg. Az értékpapirokat Crisan Péter vámtisztviselő úján értékesítették. Mivel pedig Crisan ezek egy részét a helybeli Központi Banknak adta el, vád alá helyezték Nemes Hugó bankigazgatót is, országoság címén. A törvényszék most tartotta meg a főtárgyalást ebben az ügyben és Trifunescu pénzügyi tisztviselőt tizenhárom hónapra, Budá egy évre ítélte. Crisan tizenhat hónapot kapott. Nemes bankigazgatót, aki beigazolta, hogy jóhiszeműleg és napiáron vásárolt, felmentette a bíróság. A felmentés jogerős, a többiek ítélete ellen úgy az elítéltek, mint pedig az ügyész fellebbeztek.

A fájdalmaik kifárasztják a szívet

— Jaj! A reuma összerőzte a csontjaimat!
— Egyetlen egy orvosság van ez ellen: reggel és este egy CARMOL*-os bedörzsölés.

* Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg hűlés, gripa, reumatikus fájdalmaik és láz ellen. Ara üvegenként 22 lei

Két gyermeket megölt az összeomlott ház. Sárospatakról jelentik: A közeli Apróhomokpusztán az utóbbi napok felhőszakadásai következtében az elmúlt éjszaka beomlott egy ház, amelyben Egyed István kiscigája tartózkodott öttagú családjával. Két leánygyermek meghalt, másik két gyermeke, felesége és ő maga súlyosan megsebesült.

Súlyos síszerencsétlenség. Odorheiu. Saját tud. A Hargita Testző Egyesület folyó hó 21-én nagyszabású síversenyt rendez. A versenyen résztvesznek a szomszéd vármegyék legjobb sízői is. A Hargita Egyület tagjai, hogy a versenyben a győzelmet a maguk részére biztosíthassák, az egyes versenyszámokban nagy előzetéseket folytatnak. Ferencz Lajos kereskedősegéd a városon kívül a Seica fürdő melletti ugrósáncra az ugrásban gyakorolta magát. Gyakorlás közben olyan szerencsétlenül ugratott le a mély sáncba, hogy lábát törte. Súlyos sérülésével kórházba szállították.

Ma teadélután lesz az oradeai „Magyar Ház”-ban. Az oradeai „Magyar Ház” disztermben ma, vasárnap is megtartják a szokásos teadélutánt. Háziaszonyok lesznek: dr Faragó Viktorné, Kovács Józsefné, Telegdy Lászlóné és Vargháné Sulyok Ica. Házikisasszonyok: Bodnár Gabi, Fodor Klári, Jégh Irénke, Kelemen Etelka, Soltész Ica. Ez alkalommal is pompás büffével kedveskednek a háziasszonyok a vendégeknek és a legkitűnőbb zenekar szolgáltatja a zenét. A teadélután pontosan 5 órákor kezdődik.

Ötvenéves házassági jubileum. Timișoara. Saját tud. Novák István nyugdíjas, a dohánygyár volt alkalmazottja, vasárnap üli meg feleségével, született Stetz Máriával aranylakodalmát. A jubiláló pár frigyét Metzger Márton dr. prépost-plébános áldja meg újból. Az aranylakodalmas házastársak leánya, Mária, Szegő Ferenc tanár, karnagy felesége. A jubilánsnak két unokájuk is van, Szegő Mária és ifj. Szegő Ferenc, mindketten diákok.

Filmfelvételek lesznek az Izvorán. Satu-Mare. Saját tud. Dr Ardelean Octavian propaganda filmet készített a vármegye festői vidékeiről. A filmet majd minden nagyobb romániai városban bemutatják, hogy népszerűsítsék Satu-Mare megyét és emeljük idegenforgalmát. Vasárnap az ideális sí-terepen, a biamari Izvorán lesz filmfelvétel. A megyefőnök felhívást intézett a sielőkhöz, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a felvételeknél.

A megyék területi beosztásának megváltoztatását követeli az Univerul. Bucuresti. Saját tud. Az „Univerul” mai vezércikkében kifogásolja, hogy az egymást követő közigazgatási törvény-módosítások ellenére sem oldották meg még a román kormányok az ardeali vármegyék területi beosztásának ügyét. A román nemzet érdekeinek megfelelően nagyobb megyékre kell kikrekiteni, — javasolja az „Univerul” — a román elem túlsúlyának figyelembevételével. Ki kötelez bennünket arra, — folytatja a lap, — hogy fenntartsuk a régi székely közigazgatási beosztásokat? Délkelet-Ardeal vármegyéit egyesítenünk kell a szomszédos ókirályságbeli vármegyékkel.

Halálozás. Most értesülünk arról a szomorú gyász hírről, amely a Dobriban családot sújtotta. Dobriban Vilmos a „Foresta” gyár comanesti üzemvezető főgépésze hirtelen váratlansággal elhunyt. Dobriban Vilmos, aki a szorgalmas, becsületes szakember mintaképe volt, tudógyulladáshoz esett és a halál váratlanul ragadta el az élok sorából. Nagy részvét mellett temették el a tulghe si családi sírboltba.

Hitlernek japán öltözetet küldenek a csicsibui takácsok. Tokióból jelenti: A csicsibui takács cég képviselői egy japán öltözetet adtak át a német nagykövetségnek azzal a kéréssel, hogy azt, mint a takács-cég ajándékát továbbítsa Hitler vezérnek és kancellárnak. A japán öltözetet horogkeresztrel és a cég címerével díszítették.

Hangverseny. Az oradeai zenei szezon egyik kimagasló eseménye lesz március 10-én a Dorian filmszínházban megtartandó hangverseny, amelyen Adrian Cirtu, a külföldön élő román tenorista énekel, aki a külföldi operaszínpadok és a bécsi rádió kedvelt énekes. Műsorán az operairódalom gyöngyei, Lehár örökszép áriáin kívül román, olasz, spanyol románcok és dalok szerepelnek.

* **Héves bőrvizsketésnél és csalánkítetésnél** a gyomor és a béltraktus raggal felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel feltétlenül kitisztítandó! Az orvosok ajánlják.

Zavargást okozott a gyermekcsíny Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: Tiberias városban pénteken súlyos összetűzés volt a zsidók és arabok között. Az összetűzés abból indult ki, hogy az arabok kimondták, hogy bojkottálják a zsidókat. A cionisták erre tüntető felvonulást rendeztek. Az arab gyerekek követ dobáltak meg a tüntetőket, mire azok megverték őket. Az arab és zsidó lakosság között emiatt nagy verekedés támadt. A rendőrség kénytelen volt gépfegyvert használni a gyerekek szétkergetésére. 62 ember megsebesült. Tiberias város parancsnoksága kihirdette az ostromállapotot.

Harmincéves az oradeai Református Kör. Az oradeai Református Kör most érte el harmincéves fennállását, amelyet díszes jubileum keretében fog megünnepelni. Az estélyen ünnepi beszéd keretében visszaidézik a Kör harmincéves múltját. Találkoznunk fognak mindazok, akik a Református Kör 30 éves működése alatt annak munkájában részt vettek. A Kör vezetősége, valamint a szélekkörü rendezőgárda már hetek óta készül, hogy az estélyre olyan programot állítson össze, amely mindenben méltó lesz az egyesület múltjához. Az estélyt a Református Kulturpalota dísztermében március 6-án este tartják, amelynek műsorát reggelig tartó tánc fogja követni. Az estély bővebb ismertetésére még visszatérünk.

Heiman Szinkör

Vallásos tárgyú színes film!

Marlene Dietrich — Charles Boyer: „ALLAN KERTJE”

Ez a film megtanít bennünket arra, hogy az élet küzdelmei között vigaszt és megnyugvást csak a hit adhat...

Journal! Pótképl! Matiné!

Tiszes fennállását ünnepelte a simerial Kereskedelmi Tanács. Deva. Saját tud. A simeriali Kereskedelmi Tanács diszgyűlés és társasvacsora keretében ünnepelte fennállásának 10 éves fordulóját. A nagyszabású ünnepélyen résztvettek az összes kereskedők és a többi testületek képviselői.

ERŐSÖDIK A MAGYAR KORMÁNY-PÁRT. Budapestről jelentik: Hegedűs Lóránd, nyugalmazott pénzügyminiszter, felsőházi tag levelet intézett Darányi miniszterelnökhöz és bejelentette, hogy belép a nemzeti egység pártjába.

A maramuresi nyugdíjasok gyűlése. Sighet. Saját tud. Csütörtökön este a maramuresi nyugdíjasok gyűlést tartottak a sighet-i Polgári Körben. A gyűlésen Cserevny Gyula és Bárr György ismertette a nyugdíjgyűlés szükségességét és nagy fontosságát. A gyűlésen, amin a nyugdíjasok szép számban vettek részt, bizottságot jelöltek ki a február 24-én Sigheten tartandó tisztviselői gyűlésen való részvételre. A bizottság tagjai Cserevny Gyula elnök, Motas titkár és Szabó József pénztárnok. A másik bizottság, amelynek Kaczovszky Gyula és Perényi Ernő a tagja, a cluj-i országos nyugdíjgyűlésen fogja képviselni a maramuresi nyugdíjasokat.

SÜLYOS MUNKÁSSZERENCSETLENSÉGET OKOZOTT A SZABOTÁZS. Genfből jelentik: Genf egyik külvárosában péntek délután felrobbant egy útjavító gép benzín-motora. A robbanás olyan nagyerejű légnymást idézett elő, hogy a környéken az összes ablakok betörttek. Az útjavító gép vezetője meghalt, a közelben dolgozó mérnök és a szakmunkások közül négyen súlyosan, több járókelő könnyebben megsebesült. Az ügyben érelyes vizsgálat indult, mert olyan hírek hallatszanak, hogy a szerencsétlenséget szabotázs okozta.

Huszonegy ember került a Pasteur-intézetbe egy vesztigyanus kiskutya miatt. Carel. Saj. tud. Zimonyi József kereskedőt a napokban játszódás közben megharapta kiskutyája. A kereskedő figyelembe sem vette a harapást, bekötötte kezét és úgy szolgálta ki vevőit. A kiskutya kiszokott az utcára és több kisebb-nagyobb fiút megharapott, akik közül az egyik jelentette az esetet az illetékes hatóságoknak. A hatóságok a Pasteur-intézetbe utalták mindazokat, akiket a kiskutya megharapott s akiket a kereskedő bekötött kézzel kiszolgált. A kutyát ugyanis a vizsgálat folyamán vesztigyanusnak találták és így 21 ember került Clujra egy kiskutya miatt.

SÜLYOS SZERENCSETLENSÉG EGY AMERIKAI PÁNCÉLOSON. Newyorkból jelentik: A „Wyoming” amerikai páncélos cirkáló fedélzetén lögyakorlatok közben borzalmas szerencsétlenség történt. Az egyik üteg felrobbant, mert egy lövedék már az üteg csövében robbant. Az üteg mellett szolgálatot teljesítő tengerészek közül hat szörnyethalt és tíz tengerészkatona súlyos sérüléseket szenvedett.

Halál a pályaudvaron a vonat kerekai alatt. Oradea. Saját tud. Szombat reggel hét óra után néhány perccel a 32-es számú Rapid indulásának pillanatában, az állomási posta épülete előtt ismét súlyos szerencsétlenség történt. A Rapid mozdonya, eddig még nem állapítható körülmények között elkapta Nemceanu Joan örmestert és a vonat kerekai a szerencsétlen embert valóságos kettészelték. Nemceanu Joan derékban kapta el a mozdony és magával hurcolta több, mint harminc méternyi távolságra, amikor a mozdonyvezetőnek sikerült a vonatot megállítani és a kerekék alól kiszedték a szerencsétlenül járt örmester kettévágott holttestét. A megdöbbentő halálosvégtű elgázolásról azonnal jelentést tettek a katonai parancsnokságnak, ahonnan bizottság szállt ki, hogy a vizsgálatot lefolytassák. Huszonegy órán belül második ilyen megrázó vasuti szerencsétlenség színhelye az oradeai pályaudvar.

SZÖRMEVÁSÁRT TARTANAK A NÉPSZÖVETSÉGI PALOTÁBAN. Genfből jelentik: A Nemzetek Szövetségének üresen maradt régi palotáját a közeljövőben gyakorlati célra fogják felhasználni. Február 25-én a nemzetközi bőr- és szőrmevásár nyílik meg az épületben. Már sok előkelő bőr- és szőrmevásár jelenléte be részvételét.

Temetések Oradeán. Joan Popa meghalt a zsidó kórházban 45 éves korában. Temetése február 22-én Căpâlna községben február 22-én lesz délután 2 órakor. — Szűcs Árpád 21 hónapos korában meghalt. Temetése február 21-én délután 4 órakor lesz a Iosia-telep 73. utca 6. számánál. — Kövér Lajosné született Szakács Anna meghalt 53 éves korában. Temetése február 23-án délután 3 órakor lesz a Tokai-telep. Alesdu-u. 22. számú lakostól a venetiai-temetőbe. („Caritas“.)

ROVID HIREK

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Recea és Hagota telepek román templomát épít. A gyűjtés már meg is indult. Gheorgheni város ingyenes területet ajánlott fel. — Dr. Emler András cartai és dr. S. Grossberg ghimes-fareti orvosokat állásukban az egészségügyi minisztérium véglegesítette. — Roman Robu toplita-ciuci állami tanító, az Universul ciuci tudósítója, Péter János odaváló lakos Anna nevű hetedikosztályos tizenhat éves leányát az iskolahelyiségben olyan súlyosan bántalmazta, hogy az amugyis gyöngeszivű leánykát gépkocsira tette és beszállította a helyi kórházba. A szülők orvosi bizonyítvány alapján súlyos testlésértes miatt bünvádi feljelentést tettek. — Sándor Mihály mádáraji gazdálkodónál lopott fa elkobzása céljából megjelent György Mátyás hatóság elnöke. Sándor és Imre, valamint Mátyás névű fiai kapát, kaszát és fejszét kerítették és fenyhgetések között kikergették az udvartól az erdőrt. Hatósági közeg elleni erőszak miatt a bíróság Sándor Mihályt és Mátyást tíz-tíznapra elzárásra és egyenként ötszáz lei pénzbüntetésre ítélte, Imrét pedig felmentette. — Speter Géza ghi-

* Akinek gyakran láj a gyomra és bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehérassárga, étvágya mégseppant, annak reggelenként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar szabályozza a székletét, előmozdítja az emésztését, élénkíti a vérkeringését és megjavítja a közérzetét. Az orvosok ajánlják.

Német sajtóiroda Budapesten. Budapestről jelentik: Mint félhivatalosan jelentik, a budapesti német követség mellett ez év március elsején német birodalmi sajtóiroda létesül Budapesten, melynek a magyar-német barátságos viszonyhák megfelelő sajtószolgálat kölcsönös kiépítése lesz a főfeladata. A sajtóiroda vezetésével Radmasar von Unna német közírórt bízzák meg.

SPORTHIREK

Nyolc csapat a jégkorongvilágbajnokság középdöntőiben. Londonból jelentik: A jégkorong világbajnokság rendezősége az érdekeltek kérésére megváltoztatta mérkőzések lebonyolításának rendszarét! Igazságtalannak tartották ugyanis, hogy csak az első helyezettek és a legjobb második kerüljenek a döntőbe. Az új beosztás szerint csak a csoportok utolsói tsehek ki. Az első és második csoport első három, a második csoport két első helyezette középdöntőbe kerül. Összesen tehát nyolc csapat játszik a középdöntőben két csoportban. Kanada, Anglia, Magyarország, Németország, Csehszlovákia, Svájc, Lengyelország és Franciaország a résztvevői a középdöntőnek! A középdöntő két első helyezette után négyes körmérkőzést játszik, de itt, az egymás ellen már elért eredmények számítanak, éppugy, mint a középdöntőben. Tehát mindegyik csapat már azaz az eredményvel indul, melyet egyszer már elért a selejtezők során és senki sem játszik kétszer egymással. Ez volt a rendszer az olimpián is. A tegnapi eredmények egyébként a következők: Lengyelország—Franciaország 7:1 (2:1, 3:0, 2:0), Anglia—Románia 11:0 (3:0, 5:0, 3:0), Kanada—Svédország 9:0 (4:0, 2:0, 3:0), Magyarország—Németország 1:1 (1:0, 0:1, 0:0). A döntetlen után meghosszabbították. A meghosszabbított mérkőzés hajnali 1 órakor 2:2 arányban szintén döntetlenül végződött. A svájci válogatot hasonlóképpen 2:2 arányban döntetlenül végzett a cseh válogattal. Harmadok: 0:0, 2:1, 0:1. A középdöntőbe: Anglia, Lengyelország, Svájc, Kanada, Magyarország, Németország, Csehszlovákia és Franciaország került be.

Gloria—Crisana Oradeán, Vasárnap délután 3 órai kezdettel — egy héttel a bajnoki nyitány előtt — a Crisana csapata az aradi Gloria együttesét látja vendégül barátságos mérkőzés keretében. Az érdekes találkozót olcsó helyárakkal tartják meg.

Gyengén szerepeltek a magyar atléták Egyiptomban. Kairóból jelentik: A magyar sportklubnitimény, amely Egyiptomba utazott a kardvívők versenyzésével kezdte meg szereplését Kairóban. Most az atlétákra is sor került. A szűkezzavú jelentés csak az ismretebb atléták helyezését közli és így sajnos nem lehet még megállapítani, hogy azokban a számokban, ahol a magyar versenyzők vereséget szenvedtek, milyen eredménnyel győztek le őket. Ugyanígy hiányzik az egyiptomi atléták teljesítménye is. Abból azonban, hogy néhány számban máris voltak egyiptomi atléták, akik legyőzték a bár erősen szezoneleji, sőt „téli” formában levő, szabadtéri edzést egyáltalán nem folytatott magyar fiukat, arra lehet következtetni, hogy a piramisok országában is élénk atlétikai élet lehet és — kezdnek tudni... Az eredmények: 100 méteren Sir 11.3 mp-el harmadik, 200 méteren Gyenes 23.1 másodperccel harmadik. (Rövidtávútnak legnehezebb formába jönni, míg az egyiptomiak egész télen végig folytathattak pályaedzést!) 400 méteren Kovács győzött 50.5 mp idővel, 800 méteren Igloi 2 perc 03 mp-el második. Rudugrásban Zsuffka 370 centiméterrel győzött. Súlydobásban Horváth 14.80 méteres dobással első. Gerelyvetésben Varszegi 66.80 méteres dobással győzött. Varszegi nagy formában van. Miután a magyarok nem teljes számú csapatot vittek ki, nem országok közötti mérkőzésről, hanem egyszerű versenyről van szó.

Védekezésül
öblítsük torkunkat

DIANA
szőlőországgal

meşi lakos Lunca de mijloc vasuti állomáson elkésletlen jegyet akart váltani, Radu Nicolae pénztárnok azonban a jegykiadást megtagadta. Speter ezen annyira felháborodott, hogy a vonat fogadására a pályaudvar előterére siető vasuti tisztviselőt arcul ütötte. A törvényszék hároméves leí pénzbírságra ítélte és ezerötsszáz lei költéséghen, valamint kétezer lei kártérítésben is elmarasztalta. — Andorek Manó ghimesi fakereskedő egyik raktárhelyiségének ajtóját bírói foglalás alkalmával hatóságilag lepecsételték. Andorek a pecsétet eltávolította. Zártörés címén étnapi elzárásra és ezer lei pénzbüntetésre ítélték. — Urus Mihály armázeni gazdálkodó ezerötsszáz leiért vásárolt lovai betegséget nem jelentette az állatorvosnak. A törvényszék kétezer lei pénzbírsággal sújtotta, tehát többel, mint amennyibe a két ló került. — Silvestru Ludovic gheorgheni lakos nem jelentkezett idejében a városi népmozgalmi hivatalnál, a bíróság ötszáz lei pénzbírsággal sújtotta. — Fodor Márton raculi lakos engedély nélkül fegyvert tartott házában. Hatezer lei pénzbüntetésre ítélték. — Lakatos Pál imperi lakost a törvényszék tizenötévi börtönre ítélte emberölésért. Most ismét a törvényszék elé került. Ambrus Pál imperi lakost egy alkalommal súlyosan elverte. Háromhónapi fogházbüntetést kapott. — Galaczi Agoston lunca de susi lakos faultavány nélkül fát hozott az erdőből. Ötezer lei pénzbüntetésre ítélték. — Baliga Andrásné lunca de susi lakos beszevezett Hotya János erdőszolga feleségével. Baliga András szétválasztotta őket, miközben Hotyáné megfenyegette, hogy meg fogja mérgezni. Kétnapi elzárásra és 300 lei pénzbüntetésre ítélték.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák. minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Gyermekszoba és szószék

Irta: Gergely István

(P. P. S.) Ha becsületesen rekonstruáld gyermekkorodat, megdöbbenve fogod konstatálni, hogy mennyi mindent értettél meg és pedig a magad módja szerint, vagyis: ártalmas értelmetlenséggel abból, amiről előtted beszélgettek abban a hiszemben, hogy úgy sem érti meg a gyermek. Életünk első évtizedének legszébb melegsége, a nyugodt bizonyosság szüleinél mindenható jóságában és apa, anya nem adhat szebb ajándékot az életre a gyermekeinek annál, hogy mentől hosszabb időre nyújtja ki e tiszta illúziókat, mint a tekintély tiszteltének aranykorát. Perpatvar a házastársak között, tapintatlan társalgás a vendégekkel, lelkiismeretlen eselések elejtett nyilatkozata egy egész életre mérgezhetheti meg a gyermek lelkét.

És valami különös fonák ösztön lappang a gyermeklelkében, az előszeretettel, meghallani mindazt, ami nem a fülének való. Ha nem is érti meg rögtön a gondolatot, elteszi, megforgatja elméjében, esetleg kiszínezi fantáziájával, tovább figyel, fürkész, dohártyája kifinomodik tiltott hangok számára. És él benne a vágy, hogy megtudja a nagyok gyöngeségeit, akiket tisztelni kell, hogy megtudja mindazt, amiről, amint hallja — egyre hallja — még nem kell tudnia, hogy kiskoru alacsonyágából hatalmasok mellé kerülhessen.

Ez a destrukció hajlama a gyermeki lélekben...

Hogyan kell beszélni tehát gyermekekkel? Semmiesetre sem gúgyogva, értelmelenül hangfestő szavakkal játszadozva, sem azzal a fölényes leereszkedéssel, ahogyan ölebecskékkel mókázunk. Még kevésbé szabad az érettségek nyelvén gondolatokat közölni kiskorúakkal, korai komolyságra kényszerítvén a zseniséget. A gyermekkel úgy kell bánni, mint kis emberkével, beleilleszkedni gondolataiba és közlési képességének világába, teljes érdeklődéssel minden iránt, ami érdekli őt, távol a nagyképi leereszkedéstől. Ha pedig gyerek tartózkodik a szalonban, vigyázzanak minden nyilatkozatukra a felnőttek, mert egy-egy szavuk mustármagva lehet jövőendő esztendő terebélyes szenvedéseinek és tévedéseinek.

De nemcsak az életkornak, a szellemnek is megvan az a kiskorúsága, amely óvatos védelemre szorul önmagával szemben, mert a kulturálatlan tömegekben ugyanaz a hajlandóság lappang, mint a gyerekekben. Szennvedélyes szomjusággal szívják lelkükbe a hangzatos jelszavakat, amiknek mérlegelésére képtelenek, — teljes odaadással lesik a lekicsinylő bírálatot kormányzatról, hatóságokról, előljáróikról, egyszerűval mindazokról, akik tekintélyt jelentenek — nincs nagyobb örömlük, mintha akár jogos bírálat, akár kaján rágalom az utca sarában hempergeti meg mindazokat, akik fölöttük állnak.

Egy nagy gyerekoszoba a tömegélet, tele a kedélyek naivitásával és a kiskorúság veszedelmeivel! Ide is járnak felnőttek, pártpolitikusok, írók, újságírók, népszerűsített bölcselek, színműírók, agitátorok, aki tömegekre hatni tud és hatni akar. Ami a szobatudós lámpásának zöld ernyője alatt érdekes elmélet, pusztító mérreggé válhatik a kultúra kiskorú elemeiben és nem egy prófétája a felvilágosultságnak, a haladásnak, ugynevezett nagy eszmék terjesztésének visszaríadt, amikor farkasszemet kellett néznie tanának gyakorlati eredményeivel.

Amikor egy alkalommal Voltaire vendéglátó látta Condorcet és d'Alambert barátai ferneji kastélyában, a két párizsi jövevény szabad szájjal hangoztatta a tagadás patriárkája előtt romboló gondolatait úgy vallási, mint politikai tekintetben. Erre Voltaire kikergette a föl-szolgáló lakájokat és mikor magukra maradtak, így szólt barátaihoz:

— Kedveseim, most már beszélhetek, ahogyan akartok! Embereimet kikergettem, mert mégsem akarom, hogy ezek a hűséges

szolgák még az éjjel meggyilkoljanak és kiraboljanak!

Csodálatos, hogy az izgatásnak ez a nagymestere mennyire rettegett az előző hatásától, ő, aki ugyanezt a tant száz és száz könyvben terjesztette világgá, aldászván egy egész korszak lelkében a tekintélyek tiszteltét! Tudta tehát, hogy azok az elvek, amiktől a világ boldogulását várta, a saját házában meggyilkoltatását és kirabolgatását vonhatja maga után.

És egy másik szellem, az ugyancsak radikális Heine talán erre a ferneji jelenetre gondolhatott, amikor „Vallomások” című művében az atheizmus hatásáról ír, abban az időben, amikor már nem volt az életöröm derült hellénje, se kikeresztelkedett világfi, akinek számára a keresztelvével csupán belépőjegyet jelentett az európai kultúrába, — hanem akkor, amikor már nem maradt belőle más, „csak egy szegény, halálosan beteg zsidó”, aki félelemmel néz munkásságának eredményére.

— Amíg ezek a doktrínák titkos kíncei maradtak, a szellemesség arisztokráciájának és előkelő koteriánnyelven nyertek kifejezést, amelyet a kiszolgáló lakájok, akik hátunk mögött álltak bölcsekedő blaszfémiaink intim szupinál, meg nem értették, mindaddig én is a könnyelmű, az esprits forts közé tartoztam.

De mihelyt észrevettem, hogy a durva népség, a tömeg ugyanazokról a témákról vitatkozik piszkos lakmározásain, amikor láttam, hogy suszter- és szabólegények nem átalították Isten létét tagadni otromba kocsmanyelvükön, amikor az atheizmus sajt-, pálinka- és dohányszaga kezdett lenni, akkor egyszerre hinyilt a szemem és amit eszemmel föl nem foghattam, azt most megértettem szaglószerveim révén: elfogott az undorodás kényelmtlen érzete és atheizmusomnak — hála Istennek — vége szakadt.

Majd elátkozza a filozófiát, amely bachháns életörömmel letépte a német égboltozat kékfüggönyét, felkiáltván, hogy lám mind megszöktek az istenek és nem maradt más ott, csak egy ölmoskezü, szomoruszivű agglegény: a Szükségszerűség!

Manapság, amikor a nagy tusa nem egyéb, mint birkózás a tömegek lelkéért, talán érdemes eltűnődni az igazságon, amelyet a nagy és a kicsi gyerekoszoba mutat, nemkülönben azokban a megdöbbenő vallomásokban, amelyek gyermekek és tömegek nevelőiből fakadnak. Konkolyos természetes vádolja a magvetőt... Gyermekek, akikből boldogtalan emberek lesznek, tömegek, amelyek boldogtalanság számára születtek és a boldogtalanság számára szülnék tovább!

Az emberiség uwalkodá nyelvei

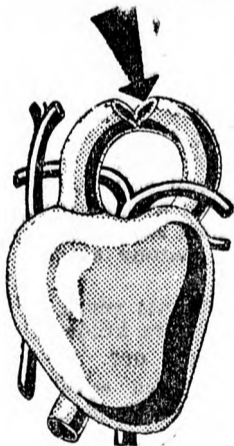
Melyik a legelterjedtebb nyelv a világon? Erre a kérdésre nagyon nehéz a pontos választ megadni. Az emberek nagy többsége általában a legnagyobb kultúrnyelvekre gondol: az angolra, a németre és a franciára. Ha azonban pontosabban utánanéznünk, kiderül, hogy első-sorban a kínai nyelvet beszéli a legtöbb, mint-

egy 420 millió ember. Ezzel az óriási számmal szemben még a legelterjedtebb európai kultúrnyelv sem lépett fel az elsőség igényével. A kínai nyelv szorosan csak a kínaiaktól lakott ázsiai területre szorítkozik vagy legfeljebb Amerika kínai városnegyedeire, de mint világnyelv nem jöhet tekintetbe. Európai számára a kínai nyelv megtanulása rendkívül nehézségekbe ütközik.

A kínai nyelvet soron követi az orosz, amelynek helyzete és sorsa hasonló a kínaiával, bár Nyugat-Európában az orosz nyelvet sokan megtanulják. Igazi világnyelv azonban az angol, mert nincs a világnak egyetlen szöglete, ahol angolul beszélő kultúremberrel ne találkoznánk. Másik ilyen kultúrnyelv a német, a harmadik a francia, a negyedik a spanyol és az ötödik az olasz. Az angol nyelv elterjedésének folyamata a XVI. századdal kezdődik, a gyarmatosítások és Anglia világhereskedelmi tevékenységének kialakulása óta. Jelenleg az angolul beszélő emberek száma 170 millióra rug.

A német, az orosz, az olasz és spanyol nyelv elterjedése a XVII. századtól veszi kezdetét, de ezek messzire maradtak elterjedettség tekintetében a francia nyelvtől, amely különösen a XVII. század óta a művelt emberiség kulturális nyelve lett és a diplomáciai érintkezés hivatalos nyelve. Franciaországon kívül nagyobb francia nyelvű területek Belgiumban, Svájcban és Kanadában találhatók. A franciául beszélő kultúremberek számát az összehasonlító statisztika 52 millióra teszi, amiből következik, hogy Franciaországon kívül mindössze 12 millió ember vallja egyik kultúrkincsének a francia nyelvet ismeretét. A német nyelv ismerete különösen Közép-Európában elterjedt, ahol a németül beszélők száma 80 millió. A német nyelvet értők összlétszámát 140 millióra teszik.

A spanyol nyelv a délamerikai államokban terjedt el a spanyol konquistádorok és gyarmatosok megjelenése óta. A spanyolul beszélők száma jelenleg 50 millióra becsülhető, az olaszul beszélők száma 40 millióra. Portugáltul 16 millió ember beszél, ebből csak 6 millió él Portugália területén. Érdekes, hogy ennek a kis népnek nyelve százalékarányban nagyobb kiterjedtséget mutat, mint akár a francia, akár a német nyelv.

ITT

rakódnak le azok a sók, amelyek az arteriákat megvastagítják.

Az emberi szervezetben előforduló mérgeket a test nem tudja természetes uton eltávolítani és különösen a negyvenedik életév betöltése után, ezek a mérgek a vívörök falain rakódnak le és ez uton előidézik a legelterjedtebb betegséget, az erelmészeseést.

A vívörök megdagadnak, elvesztik ruganyosságukat és lehetetlenné válik bennük a rendszer vérkeringés.

A megbetegedett ember szédülésben, fülzúgásban szenved, rövid járkálás után lélegzésében zavarok állanak be, bőre fényes lesz és zsíros, emlékezőtehetsége és munkaképessége pedig jelentős mértékben lecsökken.

Az egyedüli orvosság, amellyel ezt a betegséget le lehet győzni, a dr. Mladejowsky professzor Sklerosyrupja. A Sklerosyrup feladata a vívörökben lerakódott sók feloldása és a betegség legyőzése annak kezdeti stádiumában.

Rögtön az első üveg elfogyasztása után érezhető már a javulás és 5 üveg elfogyasztása után a betegnek egészen új kinézése van, mintha új-játeremtődött volna.

A cukorbeteg (diabétikusok) „D” Sklerosyrupot használnak, amely cukor nélkül készül. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

A női zászlóalj hőse

**Harcias orosz nők megalakítják az első „női légiót”.
A női hadsereg létszáma rövid idő alatt eléri a húsz-
ezretet. Botskareva asszony fanatizálja az amazonokat.
Ismét feltűnik Nadjusa, az „altiszt-kisasszony”**

A. A. Noskoff tábornok emlékirataiból.

Fordította: Fodor Viola

Az orosz országgyűlés képviselőházának, az úgynevezett „Dumá”-nak elnöke, Rodzianko, megbeszélést folytatott a képviselőkkel arról a kérdésbeesett helyzetről, amelybe a birodalom a frontszolgálat megtagadása folytán került. Rodziankot, aki néhány hónappal ezelőtt még egészségtől és életkedvtől dúzzadó ember-komösszus volt, ma alig lehetett megismerni: legalább egy évtizeddel idősebbnek látszott. Egykori derűlátásának nyoma sem volt többé.

Tisztában volt azzal, hogy a hazát a vég nélküli beszédekkel, szónoklatokkal nem lehet megmenteni: más eszköz kell találni. Az erre alkalmas időt azonban elszalasztották. A hadsereg fölbomlása immár olyan határig jutott el, hogy az országot már csak valami váratlan csoda menthette meg.

Egy teremőr tört most át a képviselők gyűlésén.

— Elnök úr, — mondotta, — egy katona önjaj Önnel sürgősen beszélni!

— Azonnal! — volt a válasz. — Engedd be a dolgozószobámba!

A teremőr bevezette a katonát a pompásan berendezett dolgozószobába. Bár a forradalom az egyszerű közkatonát a birodalom legmagasabb méltóságának kiáltotta ki, s a katonák ezt minden egyes alkalommal igyekeztek is a legteljesebben kihangsúlyozni, — Rodzianko látogatója szerényen megállt a terem ajtajában. Megfogta a sohasem látott pompa, s nem érzett jogot arra, hogy a finom székek egyikében helyet foglaljon.

Rodzianko belépésekor katonásan összeütötte a sarkantyuját:

— A szibériai ezred lövésze, Maria Botskareva! — jelentette tisztelettudóan.

Rodzianko nem lepődött meg különösképpen. Régóta tudta már, milyen sok asszony és leány harcol a hadsereg soraiban.

— Mit óhajt tőlem, Botskareva asszony? — kérdezte.

— A támogatását, elnök úr! — hangzott a rövid válasz.

— Milyen ügyben?

— A női légió megalakítása ügyében!

Rodzianko kissé meghökkenett erre a váratlan válasza.

— Es milyen célból? — kérdezte elképpődvé.

— A haza védelme céljából! A férfiak helyett, akik ezt nem hajlandók többé megtenni!

— Ez pusztán agyrem, Botskareva asszony! — mondotta a Duma elnöke. — Honnan venne Ön annyi asszonyt és leányt, akik önként belépnek a női zászlóaljba?

— Elnök úr, ezer és ezer asszony van, akik csak a kormány hozzájárulását várják!

Es Botskareva asszony elbeszélte a tegnapi gyűlés lefolyását, amelyen a női légió megalakítását elhatározták. Beszét arról a leírhatatlan lelkesedésről, amellyel ezt a határozatot az asszonyok és leányok ezrei a társadalom minden rétegéből magukéva tették. Elbeszélte, hogyan harsogták túl a hazaszereget hangjaiva néhány katonaszökevény ellenmondását és hogyan ütöttek ki őket a gyűlésteremből a felhabozott asszonyok. Elbeszélte, hogy un jelentkeztek a felvételre egymásután, a hazaszereget tüzeiben égő fiatal anyák, leányok, menyasszonyok, hadiözvegyek...

Huszezer amazon harcrakészen!

Rodzianko mélyen meghatódott. Itt, ahol már minden összeomlással fenyeget, — mint valami égi csoda, váratlan segítség int most feléje. Talán ezeknek az igazi orosz asszonyoknak hősi példája még egyszer lángragyújtja az elfáradt, elfásult katonák kiégett harci kedvét?

Megkönnyebbülten és új bizalommal tetlen rázta meg Botskareva asszony mindkét kezét.

Néhány nap múlva már megérkezett a kormány hozzájárulása. Rodzianko keresztülvitte Kerenszkinél a női légió megalakításának engedélyezését.

Leírhatatlan cselekvési kedvvel és erővel vette magát a munkába Botskareva asszony. Segítségül egy egészen fiatal leányt vett maga mellé: Skrydlova kisasszonyt, az ismert és érdemes Skrydlov tengernagy leányát. Ragyogó intelligenciája, gondos nevelése és kiváló összeköttetései a főváros vezető személyiségeinél — csakhamar igen fontos és befolyásos személyiséggé tették Skrydlova kisasszonyt. A fiatal, csinos leány előtt minden ajtó nyitva volt. Egyetlen kézfogással gyakran többet ért el, mint öreg és tekintélyes generálisok többhónapos utánjárással.

Igy történt, hogy alig néhány hónappal a női háborús gyűlés után az első női zászlóalj

már beszállásolhatták a Torgovaja-utcai kaszarnyába. A tágas, kiüritett légységi lakosztályok azonban nem bizonyultak elegendőknek az önként jelentkező asszonyok és leányok hatalmas számával szemben. Ugy, hogy többszáz nőnek a zászlóaljba való felvételét vissza kellett utasítani, mert a kormány — egyelőre csak kísérletről lévén szó, — a zászlóalj létszámát háromszáz főre korlátozta. A visszamaradtakat tartalékként szerepeletek. Eeknek a „szerencsétlenek”-nek a megbízottja — ahogyan ő sajátmagukat nevezte, — fáradhatatlanul sorra járta az összes hatóságokat és hivatalokat, hogy kieszközölje egy újabb női alakulat engedélyezését.

Néhány héttel később már ez is megtörtént. A kormány elhatározta női zászlóalj szervezését szélesebb körzetben. Több nagyobb városban külön női csapatok alakultak s az immár törvényesen elismert női hadsereg száma augusztus elején már elérte a húszezret.

Mirov főhadnagy és Naidjenov altiszt — jegyesek

Péterváron eszidőtájt nyíltan beszéltek egy küszöbön álló offenzíváról, melynek a közös német-osztrák fronton kellett végbemennie. Kerenszki hihetetlen lendítőtérő fejtett ki és beszélt szakadatlanul a háború folytatásának feltétlen szükségességéről „a győzedelmes befejezésig”. Megbízható hírrel megtudta Botskareva és Skrydlova, hogy ennek a nagy offenzívának időpontját július elejére tűzték ki. Eddig az időpontig azonban már csak három hét volt hátra. Botskareva asszony tehát ettől kezdve éjjel-nappal talpon volt, hogy a nők katonai kiképzését befejezze, mert azt akarta, hogy a zászlóalj ebben az időközben már résztvegyen. Csodálatos szellem uralkodott a zászlóaljnál. Az amazonok önként elhatározták, hogy a forradalom által még a katonákra nézve is érvényessé tett, nyolcórás munkanapról szó sem lehet. Egyhangulag azt kívánták, hogy a munkanap tizenhat óra legyen. Pedig nagyon nehéz életük volt ezekben az asszonyoknak. Botskareva asszony minden energiája és Skrydlova kisasszony legjobb összeköttetése sem volt néha elegendő ahhoz, hogy minden nehézséget legyőzzenek. Sok amazonnak a csupasz deszkán kellett aludnia. A

A női zászlóalj frontszolgálatra jelentkezik

A tábornok felállt helyéről és az asszonyok elébe ment.

— Ismerem már az ügyet — mondotta. — A hadügyminiszter tájékoztatott felőle.

— S az ön döntése, tábornok úr?

A vezérkari főnök zavarban volt. Egészen új és szokatlan volt előtte nőikkel szolgálati ügyben érintkezni; másrészt pedig nem akart hozzájárulni ahhoz, amit Botskareva asszony csapata nevében tőle kért.

— Öszintén szólva, — mondotta végre, — nem szeretném az Ön csapatát a frontra küldeni!

— Milyen okokból, tábornok úr?

— A tervezett nagy offenzíva egyáltalában nem tölt el bizalommal. A katonák nem fognak támadni!

— Eppen ezért kérjük Önt, hogy bennünket, asszonyokat küldjön a frontra. Majd megmutatjuk mi ezeknek a gyáváknak, hogyan kell a hazát védeni!

táplálék gyakran igen kevés és rossz volt, má után a legszükségesebb hozzávalók hiányoztak. Mindezt azonban türelmesen elszenvedték. Még a magasabb körök elkényeztetett asszonyai és leányai is bátran és panasz nélkül beleilleszkedtek ebbe a helyzetbe. S négy hét múlva már a női katonák kiképzése annyira haladt hogy Botskareva asszony zászlóalja katonailag képzetebbnak bizonyult, mint a helyőrség férfi-tartaléka.

Ennek a zászlóaljnak kötelékében ezalatt, már az első naptól kezdve, Nadjusa is, mint „altiszt-kisasszony”. Természetesen már az első női gyűlésen jelen volt, s az elsők között vétette föl magát a légióba. Atyja már nem is tett többé kísérletet, hogy leányát viszatartassa. Mintahogyan annakidején nem ellenezte már azt sem, hogy súlyos sebesüléséből való felgyógyulása után másodsor is a frontra menjen. Igaz, akkor nagy megnyugvására szolgált, hogy leányát Mirov közelében tudta. Feltétlen bizalommal viseltetett a fiatal férfi iránt s a legcsekélyebb ellenvetést sem tette, amikor egy szép napon a főhadnagy megkérte „Naidjenov altiszt” kezét. Az esküvőt akkora határozták el, amikor majd a viszonyok megengedik.

Az erélyes Botskareva

A nagyvezérkar sárga selyemmel tapétázott váróterme telve volt tisztekkel, közkatonákkal. Ezek többnyire küldöttségek voltak, akik a hadseregtől jöttek, hogy feljebbvalóik ellen a vezérkar főnökénél panaszt emeljenek.

Hirtelen mozgólódás támadt a várakozók csoportjai között. Minden szem a bejárati ajtó felé fordult, ahol újabb küldöttség jelent meg, élén egy erős, középmagas katonával, akinek a fellépése szokatlanul biztos és öntudatos volt. A katonát két fiatal, karcsú alak követte.

— A női légió katonái... — futott szájról-szájra a hír. Legtöbben most látták először ezeket a ritka harcosokat. Mindenki Botskarevára volt kíváncsi, akiről már a hadseregben is olyan sokat beszéltek, s akiről most az újságok is igen gyakran írnak. Ő ma népszerűbb, mint maga Kerenszki.

A kísérőnek egyike vállszinórt viselt: — ez Botskareva adjutánsa, Skrydlova kisasszony. A másik kísérő — Naidjenov altiszt.

A vezérkari főnök szárnysége Botskareva asszonyhoz lépett.

— Óhajt valamit? — kérdezte.

— A vezérkari főnökkel szeretnék beszélni. Az adjutáns a várakozó tömegre mutatott:

— Alig hiszem, — mondotta — hogy a tábornok úr fogadhatja Önöket.

Botskareva asszony azonnal támadásba ment át.

— Hogy Ön mit hisz, az engem kevésbé érdekel! Az én dolgom fontos. Kérem, jelentse itt léteimet a vezérkari főnöknek!

A jelenlevők legnagyobb csodálkozására a tábornok azonnal magához kérette a női küldöttséget.

Gúnyos mosoly jelent meg a tábornok ajka körül:

— Valóban azt hiszi, — kérdezte, — hogy az önök példája visszavezeti ezeket a fölheccelt katonákat a katonai kötelességhez?

— Lehet, hogy nem; de legalább meg kell kísérelnünk! Es én hiszem, hogy ha a becsületérzésnek csak egy parányi szikrája ég meg a férfiakban, mi magunkkal fogjuk razadni őket! Én... remélem.

A tábornok tapasztalt ember és tapasztalt katona volt. Végre, vonakodva, megígérte ugyan, hogy teljesíti Botskareva kérését. De előre sejtette, milyen fogadtatásban fogják részesíteni és hogyan fogják kezelni a fronton ezeket a lelkes asszonyokat a nyers katonák.

Ámbár — az öreg katona gyakran egészen különös dolgokat is élt már át a hosszú pályafutása alatt vérgikzdött háborúk folyamán. Ki tudja, talán most is történik valami csoda?... (Folytatjuk.)

AZ 1937 ÉVI LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR

kezdete február 28-án

60%-os utazási kedvezmény a németországi utvonalakon.

Leipziger Messamt / Leipzig / Deutschland

Bármilyen felvilágosítást nyújtanak

a tiszteletbeli képviselők:

EUGEN v. ANGERBAUER, Timișoara, I.

Str. Gen. Praporgescu

és LUDWIG SCHUSTER konzul, Oradea.

Str. Nic. Jorga 1.

AZ ELZÁSZI VALLÁSHÁBORÚ KULISSZATITKAI

Párizs, február hó.

A Havas-iroda a múlt hét végén a következő rövid közleményt adta ki: Az elzászi katolikus papság összegyűlt Colmarban, hogy megállapodjék azokban a vallásvédelmi intézkedésekben, amelyre a vallásvédelmi bizottság, illetőleg a strassburgi katolikus egyházmegye működési területén haladéktalanul szükség van.

Ez a rövid hírecske bejárta az egész európai sajtót, eleve bizonyosra vehetjük azonban, hogy a baloldali lapokból a világ sohasem fogja megtudni, miért is kellett összeülnie az elzászi katolikus papságnak és mik azok a sérelmek amelyeket csak a legerélyesebb intézkedések fognak tudni — talán — orvosolni. A tárgyi igazság hű tükrével erre vetnek fényt az alábbi következők.

Legelőször is tudni kell, hogy Blum Leónak és elvtársainak sikerült fenekestől felforgatniuk Elzász nyugalmát. Elzász nemcsak a világpolitikának, hanem a versaillesi békével megnőtt Franciaországnak is egyik legkényesebb pontja. Poincaré, akinek Bar le Duc volt a szűkebb hazája, jól tudta, hogy csak a legnagyobb óvatossággal, szinte gyöngédséggel szabad Elzászhoz közeledni s különösen a vallási kérdések adják azt a pontot, amelyen tiszteletben kell tartani a hívő Elzász érzékenységet. Am. amikor jött a szociáldemokrata kormány, a párizsi szabadkőműves páholyok menten azt hitték, hogy hamarosan rátehetik kezüket az elzászi egyházi vagyona. A baloldali politikai kartell pedig rögtön uralomra jutása után megkezdte tevékenységét ebben az irányban: valóságos rászabadította Elzászra szocialistáit és kommunistáit. Tulajdonképpen még Herriot miniszterelnöksége alatt kezdődött meg a hadjárat az elzászi egyház ellen és Elzász népének ez a szabadkőműves aknamunka volt a legfájdalmasabb csalódása. A német politika ugyanis mindig tisztelettel bánt az elzászi katolikusokkal, mert tisztában volt vele, hogy olthatatlan gyűlöletet támaszt maga ellen, ha megsérti az elzászi nép mély vallási meggyőződését. Herrioték azonban nem hallgattak a jobboldali pártok és a francia püspöki kar tanácsára. Ez hívta létre az elzászi függetlenségi mozgalmat, amelyet Helsey Eduard a *Le Journal* tudósítója fedezett fel, megdöbbenésére egész Franciaországnak. Ekkor eszméltek rá az összes pártok, hogy végkép elvesztik Elzászt ha nem szüntetik be a szabadkőművesség létegyilkos garázdálkodását. Az elzásziak nem fogják odadobni iskoláikat, sem hittükét — ezt észrevették Párizsban is — a szindikalista-szabadkőműves szövetség maratókál. Nosza, gyorsan megkötötték a békét, visszatértek a háborútáni konkordátumhoz, amely biztosította Elzásznak szinte „területenkivüliséggel” egyértelmű jogait: megmaradtak a katolikus állami iskolák, a kötelező vallásoktatás és a kétnyelvű tanítás a német vidékeken. Akkor valamennyire megnyugodott Elzász, bezzeg nem a páholyok és a többi liberális érdekeltség, amelyek csak fogcsikorgatva, kénytelen-kelletlen tűrték, hogy az elzászi nép és vagyona kisiklott karmaiból. Csak az alkalomra vártak s az a népfrent kormányralépésével el is érkezett.

Elzásznak harminckilenc képviselője és szenátora van. Közülük kettő baloldali, akik kezdettől fogva nem hagytak békét Blum Leónak, arra nógatták, hogy törje meg az elzászi katolikusok ellenállását, kényszerítse rá az elzászi ifjúságra a világi tanítás „áldásait” s így vessen meg Elzászban az alapjait egy mihamarabb esedékes szabadkőműves-baloldali uralomnak. Akkor majd lehet Elzászban is szekularizálni...

A múlt év augusztusában a párizsi kamara megszavazta a kötelező oktatást, fiúkra tizenéves, leányokra pedig tizenhároméves korig. Az elzászi iskolatörvény ugyanígy rendelkezett. Csak akkor tört ki a válság, midőn a nyáron kell törvény a kormány felszérére bizta az új törvény végrehajtását Elzászban s a kormány egyszerűen felrugva az elzászi iskolatörvényt, elrendelte, hogy a gyermekek tizenöt éves korig kötelesek iskolába járni. Ebben a korban a gyermek ugyanis már hathatós segítségére van szüleinek a mezsei munkában és a

háztartás körében, érthető tehát, hogy Elzász-Lotharingia egész lakossága felhőrdült az új rend ellen. Müller szenátor-kanonok vezetésével harminchét elzászi képviselő és szenátor tiltakozott a miniszterelnöknél az új rendelet életbeletétele ellen. Blum Leó igen hidegen fogadta az elzásziakat, le sem ültette őket, csak úgy félvállról adta értésükre, hogy a rendelet pedig nem változtat. Az elzásziak most irásban tiltakoztak, mire Blum Leó is levélben felelt, amely a végtelékig felizgatta Elzász népét. Kijelentette ugyanis a miniszterelnök, hogy megszünteti a kétnyelvűséget a tanításban és törli a kötelező tárgyak sorából a hitant, ha Elzász lakossága ellene szegül az oktatási idő új szabályozásának.

Álláspontját azzal a tarthatatlan érveléssel okolta meg Blum, hogy az elzászi gyerekek azért kell tovább iskolába járnia, mert a hitant és a kétnyelvű tanítást miatt kevesebbet tanul, mint a nem-elzászi francia tanuló. A zárószó, amelyek a világi oktatás elrendelésére vonatkozó fenyegetést is magukban foglalják nagyon komoly bonyodalmakat okozhatnak, ha csak takarodót nem fúj Blum, mert az elzásziak a végsőhöz el vannak szánva, hogy megvédelmezzék hitéletük, vallási érzésük és jogaik szabadságát. De legjobban talán az a zsarolással határos levélszakasz bősztette fel Elzászt, melynek értelmében Blum „hajlandó visszavonni a rendeletet, ha Elzász lemond az iskolatörvényben biztosított jogairól.” Az elzásziak tehát saját maguk szolgálatáért ki magukat a népfrent urainak, önként mondjanak le a vallástanításról, ha el akarják hártani a tanítási idő kiterjesztésével járó súlyos gazdasági kárt. Természetesen ez volna az egyetlen kényelmes módja Elzász „békés” és biztos boldosvitalásának. A szocialista és kommunista kiséretek Elzászban eddig szinte mindig és mindenütt csöddöt mondtak. Alig néhány kisebb ipari központban tudtak gyökereket verni a szocialisták, mert a polgári közígazgatás, a középosztály egy emberként vonult fel ellenük, mint például most is a Blum-rendelet ellen, amelyet nem támogat senki, csupán a szindikalista tanítóság, a Franciaország-ból áthelyezett jövevény zsoldosereg.

Elsőnek Ruch strassburgi püspök tiltakozott a kormány jogtörvése ellen. Eshangu pástorlevelet írt, amelyben kiméletlenül tört pácát a világi oktatásnak ama formája fölött, amelyet a szabadkőműves-liberális-szocialista szellem honosított meg az iskolákban. A püspök saját többévtizedes tapasztalataira hivatkozva, rajzolta meg a világi oktatás korpéjét. A laikus-szellem — írta — számúzi az iskolából a keresztet és az imádságot. Bezárja a felekezeti iskolák kapuit, a tanítóknak olyan munkatársakat ad a szülőknak, akik ellenségei a hitnek. Számúzi a nasyszerű paptanárokat és a fizetletreméltó szerzetesnőket, holott azoknak a soraiban annyi kiváló elzászi család gyermekeit köszönhetjük és magas sztos tevékenységük csodálatot kelt minden elzászi hívőben. A világi iskola olyan hely, ahol nem beszélnek Istenről ahova pap nem teheti be a lábát, ahol a gyermekeket arra kényszerítik, hogy Isten nélkül éljen. Nagy terhet is jelent a világi iskola a katolikus szülőnek, mert ha azt akarja, hogy gyermeke továbbra is a vallás szellemében nevelkedjék, kénytelen gyermekeit

Előfizetett-e már a Magyar Lapokra?

Ha nem, igyekezzék eleniézni március 1-ig, mert ezen a napon lezárjuk ajándék-sorsolásunk listáját.

Kiadóhivatalunk az alábbiakban részletezi a kisorsolásra kerülő értékes ajándékokat:

I. CSOPORT. Azok között, akik 1937 március 1-ig az 1937. évre szóló teljes előfizetési díjat egy összegben megbizottunk útján, vagy közvetlenül hozzánk eljuttatták.

a) FÖNYEREMÉNY. Egy ingyenes római út az ez év tavaszán, május hónapban megrendezendő társasutazásunk keretén belül Oradeától Oradeáig.

b) Bangha Béla S. J. 8 kötetes: „A Keresztény Egyház Története” c. munkája;

c) egy fényképezőgép;

d) egy darab 1/4-ed államsorsjegy a július hónapban kezdődő 14-ik osztályosjáték 4 osztályára;

e) fenti nyereményeken kívül 10 nyertes előfizető között 1—1 világhírű regényt sorsolunk ki.

II-IK CSOPORT. Azok között, akik 1937 március 1-ig a 1. évf. re szóló előfizetési díjat fizetnek ki január 1-től június 30-ig:

a) egy római út fele költségének megtérítése mellett a nyertes résztvevő a tavaszkor megrendezendő olaszországi útunkon Oradeától Oradeáig;

b) 1 heti tengeri nyaralás teljes ellátással a Fekete tenger melletti Constanjában;

c) egy darab 1/4-es sorsjegy 4 osztályon keresztül érvényességgel a 14-ik osztályosjátékunkon;

d) egy csinos úti necessaire;

e) 10 nyertes között 1—1 világhírű regényt sorsolunk még ki.

III-IK CSOPORT. Akik 1937 március 1-ig nincsenek semmiféle díjjal hátralékban. Ide tartoznak azok, akik a díjakat havonta pontosan eszközlük, vagy akiknek ha egy kis hátralékuk van, ezen időpontig azt kiegyenlítik. A március 1-ig jelentkező új előfizetők, amennyiben ezen feltételeket teljesítik, ugyancsak résztvesznek ezen csoport sorsolásában:

a) egy teljes évi ingyenes előfizetés lapunkra;

b) egy 1/4-ed sorsjegy a 14-ik osztályosjátékunk négy osztályán keresztül;

c) egy 1/4-ed sorsjegy ugyancsak a 14-ik osztályosjátékunk 4 osztályán keresztül;

d) 13 nyertes között 1—1 világhírű regénynek ingyenes kiosztása.

magániskolákban taníttatni, ami sokkal több pénzbe kerül. S ugyanekkor fizeti az adót a világi oktatásért, noha a világi oktatásból semmi haszna, sőt része sincs.

A püspök felszólította tehát hivat, hogy minél nagyobb számban írják alá a plébániákon elhelyezett tiltakozó levelet. A pástorlevelet február 7-én, vasárnap olvasták fel Elzász valamennyi katolikus templomában.

A különböző társadalmi szervezetek szintén megkezdtek munkájukat a vallásoktatás védelmében. A Comité de Défense Religieuse Schumann képviselő indítványára elhatározta, hogy sajtóiradót intéz Elzász-Lotharingia katolikusaihoz, de az egész Franciaország hívő katolikus társadalmához is. Mindent elkövet, hogy Franciaország egész közvéleménye tisztán képet kánon azokról a roppant jelentőségű eseményekről, amelyek küszöbön állnak az elzászi katolikusok hívek és ragaszkodnak Franciaországhoz, de épígy ragaszkodnak vallásukhoz és ősi hagyományukhoz is. Az Action Catholique Lorraine tiltakozó népgyűléseket rendez, amelyekben mindenütt éles kifakadások hanzanak el a kormány ellen. A francia szociális párt népszavazást veit tervbe Elzászban a következő kérdésekről: az iskolázás meghosszabbítása, a felekezeti iskolák fenntartása, a kétnyelvű oktatás meghagyása.

Egyelőre tehát ismét teljes erővel lobog a vallásháború Elzászban. Néhány tulbuszó szabadkőművesnek sikerült megbolygatnia egy hatalmas országrészt, sőt egy egész ország lelki nyugalmát. A bonyodalom elindítóit azt híresztelik hogy „az elzászi katolikusoknak és papoknak ma nincs kedvük a Rajnán túlra tekinteni.” A kimondott szó ez, de az elhallgatott gondolat az, hogy Elzász így szabad prédája lesz a francia páholyoknak. Elzászban már csak abban bíznak, hogy a kormány józanabb elemei másként gondolkoznak. Ha nem, akkor Franciaországot további meglepetések érhetik.

A nép már megmozdult. Vasárnap Elzászban és Lotharingiában nagyarányú tüntetések voltak az eddigi iskolarendszer fenntartása érdekében. Metzben háromezer, Colmarban négy ezer, Mulhouseban pedig kétezer tüntető vount fei az utcákon, hogy a kormány iskola-politikája ellen tüntessen.

NATHA,
HÜLES,

ELLEN

NEURALGINE
JURIST

Japán válaszuton

Írta: Csiszár Béla

Japánból az elmúlt hetekben ismét súlyos válságról érkeztek hírek. A Felkelő Nap országa nehéz órákat élt át: izgalmas összecsapások a parlamentben, kormánybukás, kudarcot vallott kormányalakítási kísérletek, ultimátumok a hadseregtől, a mikádó ismételt közbelépései, amelyeknek eredményeképpen végre megalakulhatott az egyik miniszterelnökjelölt, Hayasi tábornok kabinetje, — de ezzel a válság csak látszólag oldódott meg, a régóta úszkösödő problémák elodázódtak és nem nyertek végleges elintézését. Lehetséges, hogy rövid időn belül s tán még nagyobb erővel robbannak majd ki az ellentétek és a japáni hadseregnek sikerül végre kivívnia teljes és maradéktalan győzelmét.

Azoknak, akik a japáni híreket figyelemmel kísérték, bizonyára feltűnt az, hogy a hírekben legtöbbször a japáni hadsereg szerepelt. A pártokról alig hallottunk, pedig Japánban parlamentarizmus van s hatalmas pártjai is vannak, ezekről azonban a válság során nem igen esett szó. A hadsereggel tárgyaltak állandóan, az előtérben az ő kívánságai szerepeltek, ellenzésén, vagy jóindulatán fordult meg Ugaki, illetve Hayasi tábornok kormányalakításának sorsa. A helyzet az, hogy Japánban a hadsereg a legfőbb tényező. Mint ilyen, állandóan beleavatkozik a politikai küzdelmekbe, hogy céljainak és a nemzeti érdekeknek érvényt szerezzen. Nem lett volna azonban válság s nem tört volna ki például az egy évvel ezelőtti nagy államesiny sem, ha a hadsereg nem érezné és nem látná fokozódó elkeseredéssel, hogy korábbi hatalmi pozícióját, sajátos törekvéseit és érdekeit mind nagyobb veszély fenyegeti. Évek óta azért buktat kormányt s robbant ki belpolitikai válságokat és nagyarányú zendüléseket, mivel úgy látja, hogy régebbi, befolyását és hatalmi köreit egyre mohóbb térnyszerűséggel sajátítják ki, foglalják le a parlament pártjai, az óvatos középsernek és a nagykapitalizmusnak ezek a — nézete szerint — teljesen szolgálékü érdekcsoportjai és legakadékoskodóbb kerékkötői minden belső fejlődésnek, a birodalom nemzeti aspirációinak, nagyszabású törekvéseinek, egyszóval: az ifjú japáni nacionalizmus megújodási és terjeszkedési célkitűzéseinek.

A harc azóta áll, amióta Japánban bevezették a népképviselői rendszert és a kapitalizmus a parlamenten keresztül szóhoz jutott és beleavatkozhat a japáni bel- és külpolitika irányításába. Japán harcos nemzet volt mindig s így érthető, ha hadserege a nemzeti erő-tényezők legeseje volt minden időkben. Befolyását századokon keresztül csorbíthatatlanul megőrizte, a mult század végén azonban osztozkodni kényszerült a hatalmon, mikor a nagy reformkor, az u. n. megvilágosodás korszakában a birodalom megnyitotta kapuit Európa, az idegen eszmeáramlatok előtt s nyugat nagy vívmányaival együtt átvette a parlamentarizmust is. Japánban proklamálják az alkotmányos kormányzást, egybehívják a képviselőházat s a birodalom irányításában eddig részt nem vett néprétegek harca megindul a hatalomért. A japáni parlamentarizmust természetesen nem szabad összetéveszteni nyugati mintáival. Valódi parlamentáris élet és szellem itt sohasem volt, a parlament csak u. n. intézmény maradt, Európa hű másolója, alkalmas eszköz a kontinenssel felvett kapcsolatok kimélyítésére. A nemzet életébe sohasem gyökeresedett bele, csak arra volt jó alkalom, hogy rajta keresztül érvényesíthesse befolyását a japáni kapitalizmus s üzleti céljait, érdekeit még hatékonyabban ápolhassa. A japán közéletre behozatala mély megrázkódtatással és az erők nagy átcsoportosulásával járt. Az eddigi vezető osztályokat, a samurájokat és a dajniókat megfosztotta hatalmuktól. Ezek a rétegek később a hadseregben helyezkedtek el s továbbra is őrsei maradtak a nemzet érdekeinek és aspirációinak. A parlament révén a meggaz-

dagodott polgári osztály jelentős szerephez jutott a politikai életben és Japán életsorsának irányításában. A két nagy párt, a Minsei és a Seyukai párt ezeknek a nagytőkés és nagyipari rétegeknek volt és ma szószólója és exponense. Az egyik mögött a Mitsubashi-ház, a legnagyobb ipari konszern, a másik mögött pedig a hatalmas banktröszt, a Mishui-ház áll.

A hadsereg, pozícióvesztését, befolyásának csökkenését és régebbi uralmi kizárólagosságának elsikkadását magától értetődőleg fokozódó idegességgel és lelkesedéssel vette tudomásul és ellene a legélesebb harcot indította. A két tábor már ideestova 70 esztendeje néz egymással farkasszemet. Az ellentétek a világháború után különösen kiélesedtek. A hadsereg a többségi pártok szemére veti, hogy a nemzeti erők kifejtésének rövidlátó és makacs kerékkötői és egy mindent elnyomó és kiuzsorázó kapitalista uralom kiszolgálói és érdekszervei. A hadsereg a parlamentet korrupszággal és kicsinyes önzéssel vádolja. Szerinte a pártok és a belőlük kikerült kormányok csak a kapitalizmus érdekeit nézik és ezek védelmében helyezkedtek szembe a hadsereg és a hajóhad-fejlesztés egyre növekvő szükségleteivel, a nemzeti újjászűletés legminimálisabb követelményeivel és a birodalom érdekeinek kielégítésével. Arra hivatkoznak — szolt a hadsereg vádja, — hogy a katonai kiadások nagymérvű emelése súlyos válságba dönti a birodalmat, helyette inkább a gazdasági válsággal és eladósodással küzdő mezőgazdaságot, a nyomorgó parasztrétegeket kell segíteni. Ez azonban a hadsereg szerint csak ürügy, a japáni kapitalizmus a parasztságon sem akar segíteni s ugyanakkor megfosztja a birodalmi véderő kifejtésének eszközeitől, mert mindenben csak a ma profitjára és érdekeire gondol.

A parlamenti pártok, különösen a liberális Minseito párt ezekkel a vádakkal szemben állandóan azt hozták elő, hogy a hadsereg korábbi egyeduralmát fájlalja, annak visszahozataláért dolgozik s ezért igyekszik minden módon a hadügyi költségvetést felduzzasztani. Parlamenti vezérei hangoztatták, hogy a nagyarányú hadikiadások válságba döntik a birodalom pénzügyeit s a katonai akciók gyöngyözik az ország erejét és aláássák külpolitikai hitelét. A képviselőház a milliárdokra rugó hadügyi költségvetést állandóan ellenezte, viharos botrányokat provokált, csakhogy kellemtlenkedjék a hadseregnek. Más mód nem volt rá, tehát ezen az úton igyekezett letörni uralmát, megfékezni hatalmát és még mindig

igen súlyos befolyását. A hadsereg pedig olyan eszközökkel reagált ezekre a törekvésekre és gúncokra, aminőkkel ő rendelkezett: fegyverhez nyúlt és eltette láb alól a sokat okvetetlenkedő politikusokat.

1920-tól a huszas évek végéig a Seyukai párt volt uralmon. Ez a párt nem állt olyan élesen szemben a hadsereggel, mint a Minseito-párt, de a hadi kiadások növekedésével és a kínai akciókkal ez sem értett egyet. A sorozatos viszályoknak a hadsereg azzal vetett véget, hogy Hara miniszterelnököt a Fekete Sárkány titkos szövetség kijelölt tagjaival megölette. Ugyanerre a sorsra jutott utóda, Kato miniszterelnök is. A következő választásokon a Minseito párt jutott hatalomra. Ez a párt szenvedélyesen antimilitarista, mindig rossz szemmel nézte a hadsereg nagy befolyását és a nagy hadügyi kiadásokat. Természetesen, hogy még élesebb harcok támadtak a két tábor között. A Minseito rezsim alatt a miniszterelnökök egész sorát teszik el láb alól. A soron következő Seyukai párt hatalomrajutását velük szemben a katonai párt minden erejével támogatta, de itt is családás érte őket: amint a párt kormányai biztosnak érezték helyzetüket, a kapitalista erők nyomásának engedve, ismét szembefordultak a hadsereg követeléseivel. A mandzsuriai vállalkozást hevesen ellenző Hamaguchi, majd Inouje miniszterelnököt így ugyanaz a sors érte utól, mint elődeiket. A pártok ellenzése dacára a hadsereg megindította a csapatokat Mandzsuria meghódítására s az eredmények őt igazolták.

Befolyását ez újból növelte, de a parlament részéről sem maradt el a visszahatás. Így következik el az 1936 februári nagy katonai zendülés, mely gyökeres orvoslást akart, a parlament feloszlatását s új politikai rendszert, a mikádó ellenállásán azonban ez a terv meghiúsult. A legutóbb lefolyt válságot ugyanezek a törekvések robbantották ki. Már-már úgy látszott, hogy Japánban parancsuralom következik be, de a hadseregellenes, titkos erők s a genrók, az öreg államférfiak befolyása újból megszilárdította a császárnál az alkotmányos rendszer pozícióját. Nemi kompromisszum s a vezérkarnak tett több engedmény fejében maradt tovább minden a régi ben.

A jelek arra mutatnak, hogy Japán belpolitikai válsága csak elodázkodott, végleg azonban nem oldották meg. A hadsereg, főleg annak fiatalabb és a katonaság körében nagy befolyással bíró elemei torkig vannak a mai rendszerrel, a genrók és a kapitalizmus érdekeit szolgáló pártok uralmával. Azt vallják, hogy a mind kiütközőbb bajokon, a kapitalizmus kizsákmányoló politikáján, a nagy szociális nyomorúságon s a hadsereg elhanyagolásán csak a gazdasági és a politikai élet gyökeres átszervezésével lehet segíteni. Ez a megújodás, szerintük, nem várthat magára sokáig.

Marokkói katonák Franco tábornok seregében

Két ember a szigeten

Írta: Dallas Sándor

(PPS) Két ember ült kint a szigeti padon. Két öregúr, egyik alacsonyabb termetű volt, a másik magas és testes, a társa mellett egész óriás. Hatvanon túl voltak mint a ketten, mindketten öszek, nyugalombavonultak s már békeségek. Régen békeségek már, a harcok, a versenyek, az ellenségeskedések ideje régen lejárt. Ó, hol voltak ők már attól!

Két öregember ült csendesen egymás mellett és beszélgetett. Már ahogy az öregemberek beszélgetni szoktak. Szép nyáridő volt, június, nem tulságosan meleg, inkább csak arra való, hogy az öregemberek véreinek futását könnyebbé tegye, hogy ne fázzanak és elfeledkezzenek köszvényről, reumáról, mely kinozza őket, mihelyt egy kissé csipősebbre válik az idő. A fák virágai ugyan elhulltak már, a magházakból kezdett lassan kialakulni a termés, de ezeknek is jószaguk volt és jószaguk volt a leveleknek, a fűveknek, a földnek, amelyet tegnap öntözött meg az eső és úgy tetszett, jószaga van még magának az égnek is, amely kéken ragyogott felettük s amelyen néhány buboréknyi fehér felhő utazott valahová el az ismeretlenbe, lehet, talán a boldogságba, amelyet az emberek sohasem érnek el.

Hát arról beszélgettek, hogy milyen szép az idő, milyen jó üldögelni idekint, nagyokat hallgattak a mondatok után s ez a hallgatás volt tulajdonképpen a beszéd, amelyben értették egymást, a szavak csak arra valók voltak, hogy mégis ne üljének egészen némán egymás mellett. Hatvan év nagy idő, bőven elcsitulhat ezalatt minden, ami hajdan hullámokat vetett és kintzolt volt és kegyetlen. Istenem, csak az emlékek vannak már és ilyen korban minden emlék szép. A keservesek és a kintzók egyaránt. Mindkettő életet jelent és élni mégis a legszebb mindenek között.

Ugy volt, hogy az egyik ember sovány volt, alacsony, a járomcsontjai erősen kiálltak és ölébe tett kezén erősen kidudorodtak az erek. Gömbölyű, kék erek, amelyekben lassan és zajtalanul folyt a vér. A másikon, a testesen és erősen nem látszott ilyen nagyon a kor nyoma és ha akart volna, pár évet nyugodtan letagadhatott volna az éveiből. De már nem akart, nem akart semmi ilyet, csak csöndet, békét, szemlélődést arra az időre, ami neki még hátra van.

Ahogy így ültek s mint egy megkomponált kép figurái, olyan nagyon összetartoztak, azt hihette volna az ember, hogy egész életük barátságban telt el, egymás mellett álltak egymás örömeire folytonosan és mint a testvérek, úgy éltek egymás mellett. Pedig nem. Azt lehet mondani, hogy egész életükben ellenségei voltak egymásnak, ellenfelei mindaddig, míg a vér buzgott bennük s a kisebbik ember sohasem tudta utolérni a másikat. Sohasem. Egy lépéssel mindig hátrább állott nála, mindig előbbre, mindig jobban s ezzel az egy lépés előnyvel mindig elvett a másiktól mindent, ami azt épp úgy és mindig ugyanabban az időben illette volna meg a másikat is. A kicsi és sovány ember mindig csak második volt a társa mellett: örök és tragikus második, az a bizonyos második, akinek folyton csak a maradék jut és a megalkuvás. Sohasem az első vágy, sohasem az első beteljesedés, ahova ő odalépett, ott már az első járt, elvitt mindent, ami friss volt és szép és neki csak az jutott, amit a másik otthagyt, neki abból kellett életet teremteni. Életet, mindig másodrangú életet, mért hogy lehessen a maradékokból elsőrendűt építeni.

Bizony, ezek az emberek ellenfelek voltak, született ellenfelek. Nem tehettek róla. Az egyik arra született, hogy első legyen, a másik arra, hogy második. Nem több tehetséggel, nem több belső tartalommal, csak éppen az idegeiben több volt a lendület. Az is lehet, hogy csak a szebb és imponálóbb teste miatt előzte meg a másikat. Az életet oly furcsa kicsiségek döntik el. Egy-egy szebb gesztus, egy-egy jó beszélőképesség vagy éppen egy látásra kellemesebb külső forma.

Ezek itt egész gyermekkoruktól együtt indultak. Az első gimnáziumtól együtt és a magas ember már első gimnazista korában kedvenc volt. Szerették. A kisebbik eminens diák volt, szorgalmas, keményaraktú, akivel az esztét és szorgalmát megillető komolysággal

bántak, néha dicsekedtek is vele: „remek egy kitünő értelem,” de a másikat szerették. Év végén egyforma bizonyítványuk volt, pedig ő többet tudott, sokkal többet, alaposabban és komolyabban, de szakszerű volt, kicsit száraz, míg a másikat a kedélye vitte; az esze is, de a kedélye volt a megvesztegető erő, amely simává tette az utat előtte. A kisebbik ennél az első bizonyítványosztásnál kérdezte el magától először, amit aztán egész életében annyiszor megismételt, hol itt az igazság?

Hisz az igazság tulajdonképpen megvolt, mert hisz az igazság sohasem egyoldalú, de ő határozottan tartalmasabb volt, mint a barátja. Tartalmasabb és többet dolgozó. Az érettségire valóságos tudós volt, ő sokkal többet tudott a másikinál, hanem annak az arcában volt valami, mi derűsítette a vele szemben álló embereket, barátságossá, pajtássá szinte és szerencséje is volt: a sorshuzárnál egész véletlenül könnyű kérdéseket kapott. S ezek a könnyű kérdések végigkísérték egész életében, míg neki, aki nem támasztott derűt az emberekben, állan-

KETTEN VAGYUNK*

Ketten vagyunk:
az egyik magam — a másik én.
Egyikünk — szépen másikát kezén fogja s elindulunk.

Kettőnk közül
valakin fehér — akár a tej —
az a csillogó habszerű lepél,
melyből kivetkőzünk.

Kettőnk közül
valakin komor — akár az éj —
az a csillogó vérsötét taréj,
melybe beöltözünk.

Az egyikünk
egyesen, magas: a fényugár —
alacsony árnyékát ballag azután
kis törpe másikunk.

S megszólalunk:
„Közülünk egyik ma itt marad,
vizenyős, súlyos, öblös sír alatt,
míg fel nem támadunk.”

Ketten vagyunk:
az egyik magam, — a másik én.
Egyikünk — szépen — másikát szívén simítja. S vége lesz.

ORBAN SZILVESZTER

* Erre az ihletett és meglepő kifejező erővel papírra vetett finom és mélytartalmú kis lírai igazgyöngyre a „Jóbarát” című ifjúsági lap „Fakadó rügyek” rovatában bukkantunk rá. Ezennel átadjuk a verset a nagyobb nyilvánosságának azzal a megjegyzéssel, hogy íróját — akiről csak annyit tudunk, hogy Orbán Szilveszternek hívják s az alba-üllyi r. k. líceum VIII. osztályos tanulója — igazi költő...

doan a nehéz kérdések jutottak. A vigasztalan és sziklaszerű kérdések, amelyekben nem volt semmi derű, csak logika és a fegyelmezett értelem vaskapcsai. És második volt, már akkor is második, mert az élet mosolyát nem érte el.

Hol itt az igazság? — kérdezte a hajszálra egyező érettségi bizonyítványnál és ezt kérdezte, mikor az egyetemet végezték és a bizonyítvány megint hajszálra egyezett. Pedig a teljes és szigorú bölcsse volt a szakmájának, csak éppen a mosoly hiányzott róla és a vér erős sugárzása. Nem, ez nem volt meg nála. Ő az agyával élt, a másik meg az egész életével. Csak ennyi volt köztük a különbség, de ez a különbség mindig megmaradt. Ezt nem lehetett legyőzni soha és talán nem is tudta, nem is értette, hogy ezt kellene legyőznie.

Együtt és egy helyre kerültek állásba is, ugyanaz volt a szakmájuk s ahogy az előléptetésre alkalom kínálkozott — soron kívüli előléptetésről volt szó —, csak ketten jöhettek számításba, csak ők ketten. Mellelte a komoly, a tudományos érvek szóltak, a másik mellett a halhatatlan mosoly. Nem mintha az nem lett volna mindenben felkészülve és nem lett volna

HÜLÉSNEK-GRIPPÁNÁL

TESTA
GYÓGYIT

Minden gyógyszerárban Kapható

meg az értelme. Megvolt. Ezt nem lehetett letagadni. De ő egy fokkal érdemesebb volt, ezt érezte, tudta. S várt. Gondolta, most megszűnik az igazságtalanság sorozata. De nem szűnt meg. Mert aki döntött, azt mondta: „Igaz, mind a ketten érdemesek, de az a másik kedvesebb ember. Valahogy jobb a környezetében élni.” Így lett megint első — a mosoly vitte — s így maradt ő megint másodiknak. Nem mondhatja, egy év múlva ő is ugyanolyan rangban volt, de a másik már rangidős és ő: a második volt. Mindig a második, sohasem tudott feltörni az élre. Egész életében minden energiáját erre fordította, de nem tudott első lenni sohasem.

Soha, még a nőülésben sem. Ott is megelőzte a másik, ott is hátranyomta. Ő már egy esztendője járt egy előkelő leányos házhoz. Komoly volt, megfontolt, megvolt a kellő tekintélye is és nem, szerelem még nem volt közte és a leány között, még éppen csak kezdett gondolkodni, hogy ezt a leányt jó lenne feleségül venni, mikor a másik, a mosolygós és erős egész véletlenül megint odakerült és három hét alatt elintézte az egész ügyet. Maga vette el a leányt. Két hónap alatt összeházasodtak. Nem lehet mondani, neki nem fájt különösebben az eset, szerelem nem volt, csak az bántotta — csöndesen bántotta, mert alapjában véve megszokta már — hogy megint másodiknak szorult. A másik megint megelőzte és megrövidítette. Hiszen fél esztendő múlva ő is megnősült, nagyon is jó, vagyonos és jócsaládból való feleséget kapott, mindig meg volt vele elégedve, hanem az eredeti, akit ő először akart, az mégis csak a másiknak jutott s az övé a maradék maradt, azért mégis csak a maradék.

Es így ment ez végig-végig egész életükön. Második volt. Nem sokkal, de mindig második. Csaknem annyit ért el, mint az első, csaknem annyi eredménye volt, de mégis egy-egy fokkal örökké kevesebb. Mint a lóversenyzők mondanák: fél fejjel mindig lemarad. Mi az a fél fejhez? Semmi. Szerencse. Véletlen. Milliő magyarázat lehet rá s mind igaz lehet, csak éppen a másodságot jelenti. Tízezer pengőt esetleg egy ló árban s egy ember előtt egy milliméterrel kisebb meghajlást. Ez a milliméter azonban egy táv eredményének a mértéke.

Igy volt ez. Még a nyugdíjazás előtt is így. A nagyobb termetű, a derűs két évvel előbb érte el a lehetséges legmagasabb rangot, ő pontosan a nyugdíjazása előtt kapta, egyenlő rangban vonultak nyugdíjba, csak éppen a másik két esztendővel előbb volt az, aki maradt és valamivel nagyobb nyugdíjat kapott, mint ő. Fél fejjel megint előbbre volt.

Ellenfelek voltak, a titkos ösztönéletükben született ellenfelek, de azért mindig kitarítottak egymás mellett, barátok voltak és el nem váltak egymástól soha. Mennyi időn keresztül éltek egymás mellett? Ötven éven keresztül. Már felnőtt gyermekeik voltak, rendes jó állásban mindegyik, de a fél fejjel arányi soha nem változott. Soha. Nem különös?

Ezen gondolkodott a soványabbik és kisebbik öreg, míg hallgattak egymás mellett s azt gondolta mosolyogva, hogy ezen az igazságtalanságon már segíteni soha többé nem lehet. Már nem okozott neki keserűséget ez a gondolat, nem bántotta. Megszokta már. Éppen csak egy parányi hiányérzete volt, de már ezt ő megszokta s ezt a parányi hiányérzetet már épp oly lehetetlen lett volna kiirtani, mint megváltoztatni az elmúlt ötven év rendjét vagy egy hordányi vízből egy helyre gyűjteni és kimeríteni egy csepp epét. Mit lehet csinálni hatvan éves korban már? Semmit. Mert hisz a dolgok nem is fájnak már. Alig fájnak, mondhatni: semmit se fájnak. Hát szépen mosolygott az egészen s hogy egyik virággyáiban megpillantott egy pi-

rosszind, bóbítás virágot: odaszólt a barátjának:

— Nézd csak, milyen különös virág!

A barátja azonban nem felelt, ahogy odanézett, látta, hogy csendesen aluszik. Valami csepp kis nyál ki is csordult a szája sarkán.

— Ejnye — mondta — hát ez elaludt? No aludj, öreg, aludj.

Igy ültek vagy öt percet, mikor látta, hogy a barátja összerázkódik. Bólintott.

— Fázik szegény, — gondolta. — Öreg ember már ő is, fázik.

S azt gondolta, hogy bizony könnyű fázni már ilyen korban és így álmában könnyen meghülhet az ember. Hát hozzányúlt a barátja, öreg versenytársa kezéhez.

— Kelj fel, öreg — mondta neki — sétáljunk talán.

De ahogy hozzáért, egyszerre érezte, hogy annak a keze hideg. Az arcához nyúlt, az is hideg volt. A nyaka is. És az egész tartásában valami idegen, nehéz és riasztó merevség. Egyszerre tudta, hogy a társa halott. Hogy míg ő végiggondolta itt a párhuzamos életüket, a barátja meghalt itt mellette csendesen. Elköltözött. Nézte s akkor egy pillanatra vakító érzés járta át. Vakító, lenyűgöző és körülötte az egész világot átforgató érzés. Ötven év óta most győzött először és a végső győzelem az övé, mert ő él. Igen: él és ez a másik halott. Az utolsó lépésnél vesztett, az utolsó lépésnél az élet igazságot szolgáltatott önének. Az élet itt volt, megnézte őket s a barátja azt mondta: te vesztés s neki: te nyeri. S míg ő gondolkodott, az élet igazsága láthatatlanul és egyetlen újjmózdulattal elintézte az egészet, helyre billentette a mérleget.

Egy pillanatra átvágott rajta a nyers, tiszta öröm, a győzelem és az erő öröme. Ötven esztendő letaposott és magvából kikelhetetlen öröme. Biztosra tudta, hogyha most újra kezdenék, minden éppen fordítva lenne, őt segítenék a véletlenek és ő lenne a győztes. Ez kielégülés volt neki és elégtétel. Aztán magához tért, kicsit talán szégyellte is magát és azt mondta:

— Szegény.

Teljes szívből sajnálta, de az örömet nem ragadhatta le. Az átvonult rajta. Volt. Természetes volt. Erthető volt és igaz és emberi. De felmozdultak benne a hurok, ez a is emberi hurok voltak, jók és lágy zengésűek s meghatot-tan mondta:

— Isten veled pajtás! Ötven éves pajtásom.

Átjárta a barátság melege és intézkedett, hogy szállítsák el a halottat. A család kiméletes értesítést maga vállalta magára. Elindult s biztosan és egyenesen lépett. S a különös, piros, bóbítás virág csak mosolygott ott a virág-egy közepén. S olyan szelíd, szép és semmit sem értő dolog az, mikor egy virág mosolyog.

Tallózások a világsajtóban

Amerika és a jövő háborúja. Milyen lesz az Egyesült Államok magatartása az esetleges jövő háborúban? A Times szerint Hull államtitkár a szenátus pénzügyi bizottságához intézett levelében a következőket írta: „Az egyetlen mód arra, hogy az Egyesült Államok egy jövőbeli világháborúból kimaradjanak, magának a háborúnak a megakadályozása. A jelenleg világszerte uralkodó erős politikai feszültség sok államot a katonai összerakások felé terel. A nemzetközi kereskedelmi összeköttetések erőteljes megélénkítése az egyetlen eredményes eszköz a politikai feszültségek enyhítésére és a háború veszedelemeinek elhárítására. Amerikának ezért ragaszkodnia kell kereskedelmi szerződési politikájához.”

A három muskétás. Theodore Roosevelt, Taft és Elihu Root, Amerika három kiváló államférfia, szoros barátságban volt egymással. Az első kettő, Roosevelt és Taft a köztársaság elnökei voltak, Root pedig, aki most halt meg kilencvenkét éves korában, soká hadügyminiszter volt. Az amerikai közéletben így hívták őket: a három muskétás és mindegyiküknek külön neve is volt. Roosevelt volt Aramis, a száz kilónál is súlyosabb, hatalmas, testes Taft a Porthos, a karcos, törekeny Root pedig Athos. Sok kedves, humoros történet jár szájról-szájra hármukról, hogyan tréfáltak meg egymást komoly és vidám pillanatokban. A „Daily Telegraph” most elmond néhányat ezek közül. Amikor Taft a Philippini-szigetek kormányzója volt, egy meredek hegycsúcsot kellett megmásznia. Lóháton ment. Egészsége abban az időben sok kívánivalót hagyott fenn és amikor felért a tetőre, boldogan táviratozta meg Rootnak, hogy szerencsésen, baj nélkül felért a csúcsra. Root a következő távirattal válaszolt:

— Ertesítésem hiányos. Nagyon nyugtalanul, hogy van a ló. Sürgönyválaszt.

Rooseveltnak egyszer elnök-korában egy szerb herceget kellett fogadnia. Nem volt azonban tisztában vele, hogy igazi herceg-e és megkérte Root-ot, adjon tanácsot neki, miképpen győződhetik meg róla.

— Nagyon egyszerűen, Tégy a szájába egy darab piros lakmuspapírt. Ha megkékül, akkor bizonyos, hogy vérbeli herceg.

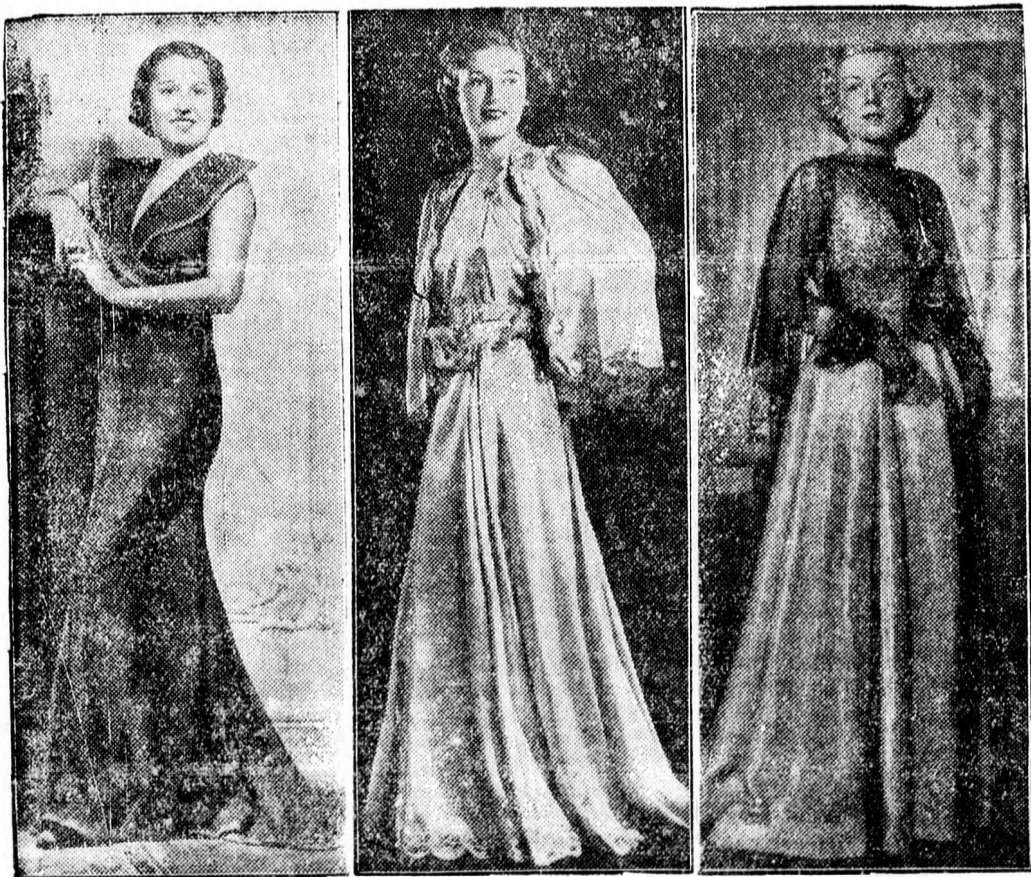
Egy ország, amely végre lesz szerel. Ez a boldog ország Dánia. A „Prager Tagblatt” kopenhágai tudósítója írja: Dánia lesz a jövőben az egyetlen kifejezetten leszerelő ország. Az új honvédelmi intézkedések végrehajtása után Dánia honvédelmét így lehet jellemezni: „Rendőrségnek túl nagy, hadseregnek túl kicsiny.” A hadsereg békebeli létszámát kilencezerről hetezeryolcszáz főre csökkentik. Légi haderőt és légvédelmet nem szerveznek. A hajóhad értékét védelmi szempontból még a hadseregénél is kevesebbre becsülik. A volt hadügyminiszter azt mondta a flottáról, hogy sem uszni, sem lőni nem tud.

Sztalin személyi diktatúrára tör. Sztalin személyi diktatúra felé halad, írja a „Matin” legújabb számában és ha a szovjetunió elnökevé megválasztják, el is éri célját. Az új orosz alkotmány szerint ugyanis, amelyet Sztalin nemrégiben megszavaztatott, a szovjet legfőbb végrehajtó hatalma ezután a legfőbb tanács lesz. Ez nevezi ki a kormány tagjait, ezé a háború és békekötés joga, ez irányítja az orosz birodalom gazdasági életét, szóval ennek kezében összpontosul minden kormányzati teendő. Sztalin előtt eszményként Atatürk Kemal pasa példaképe lebeg. Kemal ujonnan felvett vezetékneve, az „Atatürk” anyit jelent, mint „a nép atyja”. A nép atyja akar lenni Sztalin is. Sztalin most Vorosilov hadügyi népbiztos hatáskörét is megnyirbálta és az övé a hadsereg felett a legfőbb felügyeleti jog. Viszarjonovics Dzsugasvili Sztalin József az orosz szovjetköztársaságok jövődöbéli teljhatalmu lordprotektora, írja a francia lap.

Törökországnak fel kell bontania olaszellenes titkos szerződéseit. Rüdsi Arasz török külügyminiszternek gróf Ciano olasz külügyminiszterrel folytatott tárgyalásaival kapcsolatban a „Daily Telegraph” ezeket írja: „Néhány hónap óta Jugoszlávia és Törökország meglehetősen aggodalommal figyelték Olaszország szándékait a Földközi-tenger keleti részén. Legutóbb azonban mindketten biztosítékot kaptak, részben az angol-olasz földköziten-geri megegyezésben, részben a Rómában történt barátságos fellépésre. Rüdsi Arasz most azt igyekszik elérni, hogy Olaszország járuljon hozzá az új török tengerszoros-egyezményhez. Nagyon kétséges, hogy ezt el tudja érni, mindaddig, amíg Törökország és Jugoszlávia között titkos katonai szerződés áll fenn, amelynek olaszellenes éle van.”

Franco tábornok papírpénzt bocsát ki. A „Daily Telegraph” diplomáciai tudósítója jelenti, hogy Spanyolországban nagy mennyiségben bocsátottak forgalomba Franco-bankjegyeket, amelyek Németországban készültek. Ezeknek a bankjegyeknek, amelyek legutóbb kerültek kibocsátásra, nincs aranyfedezetük, a Spanyol Bank aranykészletét ugyanis a kormány lefoglalta. Körülbelül két és félmillió értékű új bankjegyet szállított Spanyolországba a Hpcsel nyomda, amelynek a bankjegyeket megrendelték.

„Kisértetek” repülnek Svédországban? A „Lokalanzeiger” stockholmi jelentése szerint Svédországot egy idő óta nyugtalanító, kísérteties, ismeretlen repülőgépek ügyében feltűnést keltő fordulat következett be Reutersvaerd tábornoknak. Észak-Svédország katonai parancsnokának jelentése révén. Nygren svéd vezérkari főnök az Allehanda című lapban kijelenti, hogy a vezérkar nyomban intézkedéseket fog tenni a kísértetrepülő ellen. Reutersvaerd megállapítása szerint kétségtelenül megfigyelt repülőket végeztek ismeretlen repülő svéd terület felett. Eddig ugyanis mindig kísértetrepülőkről volt szó és a sajtónak egy része nevétségessé tette az egész ügyet. Most azonban bebizonyosodott, hogy évek óta rendszeres kémkedést folytatnak a repülő Észak-Svédországban és Skandinávia egyéb részein. A stockholmi lapok terjedelmes cikkeiben foglalkoznak az ügygel és erélyes beavatkozást sürgetnek.

Divatos estélyi ruhák

1. fényszálakkal átszőtt brokát, amely a vonal egyszerűségében érvényesül. 2. Puha selyem, amely lágyan omló redőzetével hatásos. 3. Taft-cloque, amely hűvös merevségével hat.

KERESZTREJTVÉNY

8. (251.) szám.

Beküldte: Fecser Mihály

Költők és tudósok ielmondatai

1	a	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18		18		m	e			t	i		h	a	l	l			
19	20	l	a	m		21	a	t	o		22	i	m	a		23	
25				26	y	a		27	a	h		28		29	a	l	l
32				33	i			34	e		o		35	a	e	t	
37				38	é	l	t		39	o	k	e	r	c	t		40
43				44				45									46
47				48				49									50
51				52				53									54
57				58				59									60
63				64				65									66
67				68				69									70
71				72				73									74
76				77				78									79
80				81				82									83
84				85				86									87
88				89				90									91
92				93				94									95
96				97				98									99
100				101				102									103
104				105				106									107
109				110				111									112
113				114				115									116
117				118				119									120
121				122				123									124
125				126				127									128
129				130				131									132
133				134				135									136
137				138				139									140
141				142				143									144
145				146				147									148
149				150				151									152
153				154				155									156
157				158				159									160
161				162				163									164
165				166				167									168
169				170				171									172
173				174				175									176
177				178				179									180
181				182				183									184
185				186				187									188
189				190				191									192
193				194				195									196
197				198				199									200
201				202				203									204
205				206				207									208
209				210				211									212
213				214				215									216
217				218				219									220
221				222				223									224
225				226				227									228
229				230				231									232
233				234				235									236
237				238				239									240
241				242				243									244
245				246				247									248
249				250				251									252

Beküldendő sorok: Vízsz. 1., 33., 44., függ.: 1., 20., 24., 48., + 49. Beküldési határidő: február 24.

Vízszintes sorok:
 1 Sebastiano del Cano, a föld körülhajózá-
 sior visszaérkezvén, a császártól cimert kapott,
 amelynek mezejében egy földgömböt az a jelmon-
 dat vett körül: ... (nyírányban). 18 Beau-
 marchais, híres francia szatirikus író jelvénye a
 dob, amelynek jelentését alatta a jelmondat adta.
 19 Z-vel Mohamed vallása. 21 Háboruban van.
 22 Könyörgés. 23 Vissza: előd + t-ve, kiönt. 25
 A legkiválóbb német író nevének kezdete. 26
 Gyapju része. 27 AK. 29 Hangnem. 31 Idegen
 kocka. 32 Számnév betűi vegyesen. 33 Leibnitz
 német filozófus jelmondata (nyírányban).
 36 Somkörtben van. 37 Vissza: nevelő. 38 Eieven
 volt. 39 Régi rama. 40 Vissza: leánybecenév. 42
 Személynév. 43 Vissza n-el: kacagj. 44 Ro-
 bertson angol dramairó jelmondata (nyírány-
 ban). 45 Kevért vizes. 46 Egymásután követ-
 kező magánhangzók. 47 Névelővel aldásos van
 mely jótékony intézmény megteremtőinek a. 50
 A-val almélet. 51 Glicerinben van. 53 J-vel fej-
 része. 54 Két igekötő. 55 Világta, massa hangzó
 56 Havas gerinc része. 57 Ekezet törless-l és utol-
 só három betű keverve: Babilon is van. 60 Ige-
 végződés. 61 Öze eleje vegyesen. 63 Húárroz +
 perspektív 65 Egy betű kihagyással: beszéd ré-
 sze + lakmározásban van. 66 Kocsis biztató sza-
 va. 67 Két azonos betű + nevezetessége. 68
 Anyam része + E. E. 69 Ekezettel: szín. 70 U-val
 sűrű. 71 Mutatónévmas ragozva + almélet. 72
 Vegyes testvére. 74 Golyót ropit. 75 Kevésen ve-
 gyesen + skalahang. 77 Ekezettel: főfog + vest
 betűi keverve. 79 N + e-vel tápláló + E. O. I. I
 80 Kötőszó. 82 A méhek lakása névelővel = visz-
 sza ekezet törlessel: házak között van. 83 Nöm
 vegyesen. 84 Rázom mássalhangzó. 85 Test ré-
 sze. 87 Kénrétegben van. 88 Szála mássalhang-
 zó: vegyesen. 89 L-el pénz. 90 Mássalhangzó két
 tőzéssel: olvasztott nikkel = ekezettel: volt
 képviselő + véci betűi vegyesen. 91 Ohajtó szöve-
 ka. 95 Vissza: kuriai bíró keresztnévnek kezdő-

betűje és vezetékneve. 96 Haziallat + leány be-
 cenév. 97 Magánhangzót. 98 Mázol. 100 Névelővel
 es h-val: indiai vezér (fordítva). 101 Gyilkolja.
 102 Feljajdul. 103 Német betű fonetikusan. 107
 A hazi állat. 108 Nemzet. 110 Nagypapa. 11 Azon-
 os betűk. 112 Ismert katolikus író nevének más-
 sodik, harmadik és negyedik betűje. 113 Nehezett
 mássalhangzó vegyesen. 114 L-el született, tehát...
 + madár. 115-a Vissza: a-val művészi író. 117
 Számnév. 118 Olain betűi vegyesen. 119 Neves
 francia filozófus jelmondata.

Függőleges sorok:
 1 Kraus Xav. Ferenc történetíró jelmondata
 (nyírányban). 2 Lehet művészi is. 3 Ismert ar-
 deali képviselő neve. IT = r. 4 Danmagban van.
 5 I-vel ragozható. 6 Utolsó két betű cserejével:
 Borsodmegyeri kisközség. 7 Füzfapoetaktól ez a
 versfajta... 8 Vissza: helyhatározó. 9 Iojas, idegen
 nyelven. 10 Szerencsétlen az ilyen ember 11 O-val
 az USA egyik állama. 12 Tibeti pap + a varro-
 számszámok 13 Vissza: A hipnozitor is ... at.
 14 Hamis. 15 Vissza: o-val szepesmegyei város.
 16 U-val svajci kanton fővárosa. 17 Vissza: mel-
 cseh város a Morva folyó mellett. 20 Walter Scott
 jelmondata. 24 Pythagoras jelmondata. 26 Guar
 része. 27 Vissza: Két leánynev. első becézve. 28
 Betegség + becé-leánynev többesze. 30 Vissza u.
 a., mint vízsz. 29 34 Ez a fotográfijája. 35 Rag +
 népfaj. 38 Leánynev. 41 ...halva tör utana. 48 +
 49 en folytatva: Sjöberg, svéd költő jelmondata.
 52 Figyelmeztete. 56 Fej része. 58 Tavró hangja.
 59 N-el: erjesztőanyag a szárnyalban. 61 Egyik
 jóni sziget + A. 62 Azonos betűk. 64 ...a regényt.
 ha tudni. 65 Német hegység. 71 Ekezet. 73 T-vel
 okori város Egyiptomban. 76 Ilyen órs is van.
 78 Cet keverve. 80 Szivarjáról híres város. 81
 Kert növény (névelővel). 85 Rű vel a vorén, hí-
 res lap volt a múlt században. 88 N-el Német-
 ország legnagyobb szigete (névelővel). 9 Kelet
 mássa hangzó vegyesen. 91 Vissza: yanzatok
 + ov. 92 Vissza: ekezet törlessel: ...d megyei

községbe való. 93 Leány becenév. 99 Csüngőben
 an. 101 Vissza: vásznat készít. 104 B6 + híres
 papkötőnk monogramja. 105 Vissza utolsó két
 betű cserélve: a híres bujdosó. 106 Nyári betűi
 vegyesen. 107 A csendes. 109 Fonetikus betű +
 mutató szócska. 113 Tőle keverve. 115 Vegyes ta-
 gadószó. 116 Egymásután következő mássalhang-
 zók. 117 Mezei számszám. 118 Fent mássalhangzó
 keverve. 120 D. G. 121 Minden... Rómába vezet.
 122 Nagybecsű rövidítése. 123 Idegen kettős ma-
 gánhangzó.

6. számú keresztrejtvényünk megfejtése:
 Élek-e még egyszer falun, kavicsos udvar
 közepében, hol a díófa levele altatódalt esugog az
 éj... Férfi versei, Nyitott könyv, Atkozott költő,
 Nevecs, dalmok.

Színes posta

Sűrűn beszélnek Angliában arról, hogy az országot a kihálás veszélye fenyegeti. Sir Beveridge, a londoni közgazdasági egyetem rektora, leg-
 utóbb beszédet tartott, amelyben a kihálás
 veszedelmeire igyekszik felhívni az angol
 népet. Sir Beveridge sőtét színekkel festette
 a jövőt, aminek szerinte az az oka, hogy a
 szaporodási arányszám egyre süllyed An-
 gliában, úgyhogy a lakosság lélekszáma ge-
 nerációkként több mint huszonöt százaléka-
 lal fog csökkenni. Az előadó megjósolta,
 hogy ha ezt a folyamatot sürgős intézkedé-
 sek nem tudják megállítani, akkor száz év
 múlva már csak huszmillió lakosa lesz An-
 gliának kétszáz év múlva pedig csupán öt-
 millió. Ezek után könnyű kiszámítani, hogy
 hány év kell az angol nemzet teljes kipusz-
 tulásához. A közgazdasági egyetem rektora
 kijelentette, hogy csak az a nemzet fejlődés-
 képes, amelyben minden családnak átlag
 négy gyermeke van. De nehogy azt higgyük,
 hogy Angliában csak Sir Beveridge ilyen
 sötétlátó, éppen az ő előadásával egyidő-
 ben R. A. Pilkington képviselő az alsóház-
 ban rámutatott az Angliát fenyegető elnép-
 telenedés veszélyére. A képviselő a legeré-
 lyesebben követelte, hogy a kormány vesse
 be az agglégényvadászt, mert csak így lehet
 a szaporodási arányszám ijesztő csökkenését
 megállítani. Az alsóház tagjai vegyes érzel-
 mekkel fogadták a javaslatot. A képviselő
 urak idegesen mozogódtak. Vajjon miért?
 A megfejtés igen egyszerű: az angol alsóház
 615 tagja közül 228 agglégény képviselő van.

*Udv és dicsőség az angol feltalálónak, aki — mint hírik — elkészítette az elektromos írószerkezetet. Ne tévedjünk, a kitűnő feltaláló nem elektromos íróképet készített, hanem egészen egyszerű kis készüléket, amire csak rá kell helyezni a papírt. A toll, kéz és a kar egy helyben marad az írásnál, csupán a kis elektromos alátét dolgozik és viszi a papírt jobbról balfelé. Zseniális! Most már semmi sem kell, csupán ráteszünk a töltőtollat a papírra, a papír pedig megmozdul, szögöl velünk sorokon és oldalakon keresztül. — azt a munkát, ami a kéz és a toll továbbviteléhez eddig szükséges volt, megtakarítjuk. A találmány leírása szerint, amikor tollunk a papíros szél-
 léhez ér a kis gépezet önműködőleg vissza-
 viszi a papírt az oldal elejére, kissé feljebb emeli és kezdetjük az új sort. Hát lehet ezért a találmányért nem rajongani? Minden fáradság ki van küszöbölve! Így azután igazán nem nagy kunszt az írás, ha a kitűnő feltaláló most még azt is megoldja, hogy az író helyett a kis elektromos gép fog gondolkodni, sohasem remélt remekművek szület-
 nek az emberiség üdvére és okulására...*

Hollandiában egy gyermek született, aki arról volt nevezetes, hogy apja egytálla dédapja is, maga a csecsemő pedig mostohatestvére a nagypapjának. A megfejtés egészen egyszerű. Néhány évvel ezelőtt egy közel hetvenéves uriember feleségül vett egy 18 éves leányt. Az öreg vőle-
 génynek első házasságából volt egy hegyven-
 éven felüli fia, aki beleszeretett apja meny-
 asszonyának negyvenéves édesanyjába. A szerelemből házasság lett. Így történt, hogy a második házasság révén a fiu az apjának apósa, önmagának pedig nagypapja lett. Há-
 zasságából született fia pedig ilyenformán a dédunokája is. Aki szeret szórakozni, tovább folytathatja e bonyolult rokoni kapcsolatok teljes kitisztázását.

KÖZGAZDASÁG

Újjászervezik a postaszolgálatot!

A CFR autóbuszok is visznek postaküldeményeket. Növelik a vonatokhoz csatolt postakocsik számát

Bucurestiből jelentik: A posta vezérigazgatósága a közelmúltban rendkívül érdekes jelentést juttatott el a közmunkaiügyi és közlekedési minisztériumhoz, amelyben ismerteti a posta helyzetét. A postavezérigazgatóság **sürgős intézkedéseket kér a posta-szolgálat újjászervezése, meggyorsítása és általában minden igényt kielégítő színvonalra emelése érdekében.**

Franasovici miniszter miután alaposan áttanulmányozta az érdekes jelentést és előterjesztést, bizottságot létesített, amelynek feladata az előterjesztett javaslatok és indítványok megvizsgálása. Ennek a bizottságnak egységes terv keretében fel kell dolgoznia mindazokat a lehetőségeket, amelyek a postaszolgálat újjászervezésénél figyelembe jöhetnek. A bizottság első ülése alkalmával a következő munkatervet dolgozta ki: A vasuti menetrendek összeállításánál fokozott mértékben kívánják érvényesíteni a postaszolgálat érdekeit és a vonatokhoz csatolt postakocsik számának növelése érdekében is közbenjárás történik. A bizottság — a minisztérium közbenjöttével — új rendszert óhajtott bevezetni a postai küldemények továbbításánál, amennyiben azt szeretné elérni, hogy zárt postaszakokban

azok a gyors és személyvonatok is vigyenek magukkal postát, amelyekhez nincs postakocsi csatolva.

Ezeket a vonatokat a vonatvezető kezelni a postaszakokat. A terv szerint azoknál a gyors és személyvonatoknál, amelyek nem visznek magukkal postakocsit, a szerelvény valamelyik kocsijára postaládát szerelnek fel és a leveleket bizonyos előre megállapított távolságokban kiszedik a ládákából és a kezelő állomásról továbbítják.

Az ország valamennyi vasuti állomásán postahivatalokat létesítenek

és a hivatal kezelésével elfoglalt államvasuti személyzet számára külön díjazást biztosítanak a postavezérigazgatóság részéről. A munkatervhez tartozik még a postai szállítványok átrakásának meggyorsítása és az újság-csomagok gyors elosztásának tökéletes megoldása.

Érdekes a munkatervnek az a része, amely a postaszolgálat érdekkörébe kötelező módon bevonja a városközi viszonylatban közlekedő gépkocsi-járatokat. Kötelezővé teszik a gépkocsi-járatok számára, hogy zárt postaszakokban továbbítsák a levélküldeményt, akár a posta megbízottjának kíséretével, akár enélkül. Az országuti forgalmat lebonyolító társas gépkocsikra kivétel nélkül postaládákat szerelnek fel, amelyben összegyűjtik a járat egyes megállóhelyeinek és végállomásainak postáját is. Újítás lesz az is, hogy

a városközi viszonylatban közlekedő gépkocsik személyzete ajánlott leveleket és csomagokat is átvesz majd továbbítás végett.

Természetesen a posta külön fizetést folyósít a gépkocsijáratok személyzetének ezen munkásságukért. A kézbesítés azután a rendes postaszolgálat útján, kisebb helyeken pedig a gépkocsijáratok személyzetének igénybevételével történik.

Az ország közönsége érthető érdeklődéssel kíséri a közlekedésügyi minisztérium érdekes kezdeményezését és csak elismeréssel veheti tudomásul a posta vezérigazgatóságának igyekezetét, hogy modernizálni, gyorsítani és általában tökéletesíteni szeretné szolgálatát. Egyébként ennek szükségességét nemcsak a posta vezérigazgatósága érezte meg, hanem

már hosszabb ideje sajnálatos módon megérzi az ország közönsége is, mert az utóbbi hónapokban kissé nehezkesse vált a postaszolgálat. A levelek késve érkezik, sok panasz hangzik el nap-nap után, mert nemhogy tökéletesednék, de hanyatlak a posta küldemények továbbításának rendszere. Ha a szép munkatervet megvalósítják, a modern idők követelményeinek megfelelő szolgálat bonyolítja majd le a postaforgalmat.

Piaci és terményárak:

Oradeai terményárak. Buza 440, rozs 380—390, tengeri 260—270, árpa 370, zab 320, paszuly 550, napraforgó 450—460, tökmag 700 széna 110—120, lucerna 180—200, lóhere 160—180, szalma 30—35, disznó 18—22 lei.

Banati terményárak. Búza 78 kilós 435, búza 79—80 kilós 440, tengeri 250, zab 300—310, takarmány árpa 310, tavaszi árpa 350, korpa 280—300, muharmag 410, napraforgó 460, tökmag 700—800, cirokmag 230, kismalmi liszt a 30—70-es beosztásból 780, nagymalmi liszt 800 lei százkilónként. A lucerna 32 és lóheremag 26 lei különként.

Idegen valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Francia frank 22—23.75, angol font 495—500, olasz líra 5.20—5.30, dollár 99.50—100, belga 16.50—17, hollandi forint 52—55, cseh korona 4.50—5, osztrák schilling 23.50—24.50, pengő 25—28, német márka 40—42, dinár 2.90—3.05, leva 0.90—1.10, zloty 18.75—19.50.

Magánárfolyamok. Francia frank 9.90—10.10, svájci frank 42.50—43.50, dollár 179—183, angol font 9.10—9.30, olasz líra 9.70—9.90, osztrák schilling 32.50—33, magyar pengő 34—34.50, dinár 3.45—3.65, cseh korona 5.20—5.40, német márka 41—42, Napoleon arany 1250—1260, arany font 1550—1560.

Az angol koronázási emlékérem.

A kiadóhivatal üzenetei

Niederhauser Károly, Galati. B. előfizetése 1937. december 31-ig nyert rendezést. Korábbi nyugtázanál az évszámmal szedési hiba csuszott be. — **Balouschek Jozefin.** Igen csodálkozunk azon, hogy korábban írott levelünket nem kapta kézhez, amelyben mindent pontosan megírtunk. Az átutalt 620 leiel kiegészítést nyert az 1937. évi előfizetési díja, ennél fogva a sorsoláson részt fog venni 550. sz. alatt. Igazolóját is elküldtük. „Utunk” III-ik évfolyamának 2-ik számát expedíálásra előjegyeztük és mihelyest megérkezik, azonnal küldjük is. A kértzett folyóiratra vonatkozólag, hogy hol lehet reá Romániában előfizetni, — sajnos — nem tudunk felvilágosítással szolgálni. Leghelyesebb közvetlenül a kiadóhivatalhoz fordulni. — „Olaszországi út”. Részletes felvilágosítással közvetlenül levélben szolgálunk, amikor is minden feltett kérdésre külön-külön megadjuk válaszukat.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 53 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Alkalmazás

Jó házból való értelmes egész árvalányt keresek varráshoz. Varrni tudó előnyben. Egyedül álló idősebb lány is lehet. Ott-hont, ellátást kap. Kovács Gyözőné, Oradea, Str. Sinaia 4. (Nilsztelep.)

Megbízható mindenest alkalmazok március elsejétől. Dr. Bozsodiné, Oradea, Str. Pavel 17.

Lakás

Modern hálószobát keresek. Címet kérek a „Mignon” csokoládéházba. Oradea, Strada Bratianu 2. szám.

Kiadó március 1-től 1 szoba, konyha és 1 kis szoba. Oradea, Simeon Stefan 18. szám.

Keresek központban egyszobás, fürdőszobás, modern lakást. Címetek „Pontos fizető” jellegére a kiadóba kérek.

Egyszoba, konyhás lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Alexandri 13. szám.

Kiadó egy szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha speiz és mellékhelyiségekből álló lakás, május 1-re. Cím: Oradea, Str. Cogalniceanu 17.

2 szobás fürdőszobás halos lakás összes mellékhelyiségek. május 1-re kiadó. Oradea, Strada Moldova No. 22.

Egyszobás, előszoba, verandás garzon lakás, kertés udvarban május vagy június 1-re kiadó központban. Értekezni lehet Oradea, Str. Moldova 2.

1—4 szobás I-ső emeleti modern lakás május 1-re kiadó. Oradea, Str. Bratianu No. 27.

Gyermektelen pontos fizető tisztviselő keres 1 szoba, előszoba, esetleg 2 kis szobás lakást mellékhelyiségekkel április vagy május 1-re. Címet a kiadóba kér.

Kiadó 2 vagy 3 szobás, teljes komfortos lakás. Cím: Oradea, Str. Simeon Stefan 11. szám.

Menyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélgések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

Egyszoba, előszoba, konyha kiadó Oradea, Bratianu 52.

Adás-vétel

Ritka alkalom:

4 szoba, fürdőszobás ház vételére Oradeán. Orvosi rendelőnek kitűnő. Nagy környék orvos nélkül. Nagy kert, jó épület Haus Gierling, Sighisoara, Unirii 25.

Eladók

magánházak, bérházak, szőlők, birtokok. Popovics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon 167. szám.

Ó-bor, 100 hl.

1912., 1936. évi termésű eladó. Oradea, Str. Delavrancea 16. Bognár József.

Kisebb szőlőt

megvételre keresek. Ajánlatot a kiadóba.

Egy jókarban

levő iroasztal, egy nagy keltajtos, fiókos szekrény eladó. Oradea, Str. Alexandri 51, jobbra az első ajtó.

Hűlőpéle

Kézzelkötött

gyermek ruha modellek, agykabátok, horogolt gallérok, blousok, harisnyafejelés, szemcsédés, drukkolás, párna montirozás, Bodánénál, Oradea, Avram Jancu 16. Vegytisztító és kézimunkaüzlet.

Figyelem!

Urak és hölgyek, ha szép, jó és tartós cipőt akarnak csináltatni, — keressék fel az Apolló cipőszalont. Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 12.

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Oktatás

Andrási Ede zenetanár országos karnagy felelősséggel vállal tanítványokat, kívánatra háznál is. Oradea, Str. Alexandri 13., Központi Katolikus Legényegylet székháza.

Láposy Erzsébet zenetanár

tanít hegedűt, zongorát zeneelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan 20.